

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ»

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ, ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	3
3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	5
3.1 Ερευνητικό πρωτόκολλο πρωτογενούς έρευνας	5
4. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	6
4.1 Εξώφυλλο	6
4.2 Πρώτο εσώφυλλο	6
4.3 Σελίδα έγκρισης διπλωματικής εργασίας	6
4.4 Σελίδα μη λογοκλοπής	6
4.5 Περιεχόμενα	7
4.6 Κατάλογος πινάκων	7
4.7 Κατάλογος γραφημάτων	7
4.8 Κατάλογος εικόνων	7
4.9 Συντομογραφίες	7
4.10 Περίληψη	7
4.11 Ξενόγλωσση Περίληψη (Abstract)	8
4.12 Πρόλογος	8
4.13 Εισαγωγή	8
4.14 ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	9
4.15 Κεφάλαιο 1: Βιβλιογραφική ανασκόπηση	9
4.16 ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	10
Α. Σκοποί και στόχοι	10
Β. Μέθοδος	10
Γ. Αποτελέσματα	10
Δ. Συζήτηση	11
Ε. Συμπεράσματα	11
4.17 Βιβλιογραφία	11
4.18 Παραρτήματα	12
5. ΜΟΡΦΗ	13
5.1 Μέγεθος και περιθώρια σελίδας, γραμματοσειρά, παράγραφοι	13
5.2 Αρίθμηση	14
5.3 Πίνακες	15
5.4 Γραφήματα	16
5.5 Εικόνες	17
5.6 Βιβλιογραφικές αναφορές/παραπομπές	18
5.7 Βιβλιογραφία	18
5.8 Κατάθεση ΔΕ	20
6. ΓΛΩΣΣΑ	20
7. ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	22
7.1 Υποβολή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας προς αξιολόγηση	22
7.2 Διαδικασία και κριτήρια αξιολόγησης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας	22
8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Υποδείγματα	24

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έρευνα αφορά στη διατύπωση και τον έλεγχο μιας υπόθεσης ή μιας ιδέας. Αφορά στην τεκμηρίωση γεγονότων μέσα από την αναζήτηση και την εξερεύνηση. Το αποτέλεσμα της έρευνας είναι οι νέες γνώσεις, οι οποίες με τη σειρά τους οδηγούν σε βελτίωση της κατανόησης των μηχανισμών και της ανάπτυξης νέων και βελτιωμένων διαδικασιών. Για τη μεγιστοποίηση της χρήσης των ευρημάτων της έρευνας απαιτείται κατάλληλη διάχυση αυτών. Σε μεγάλο βαθμό η διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας είναι εξ' ίσου σημαντική με την ερευνητική δραστηριότητα αυτή καθ' εαυτή. Υπάρχουν πολλοί τρόποι διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, και η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι ένας από αυτούς.

Βέβαια, η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, σε ένα πρώτο επίπεδο, αποτελεί μια «άσκηση» για τον σπουδαστή, ο οποίος καλείται να αποδείξει ότι έχει κατακτήσει τις απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες ώστε να προσεγγίζει με επιστημονικό τρόπο ένα θέμα, να το αναλύει σφαιρικά και να καταλήγει σε επιστημονικά τεκμηριωμένα συμπεράσματα τα οποία συζητά σε σχέση με την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

Πέρα όμως από εργαλείο αξιολόγησης του σπουδαστή, η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία πρέπει να γραφεί έτσι ώστε τα αποτελέσματα να μπορούν να αξιολογηθούν ως προς την εγκυρότητά τους και να αποτελέσουν τη βάση για περαιτέρω έρευνα. Οι διαδικασίες που υιοθετήθηκαν πρέπει να αιτιολογούνται, οι υποθέσεις και τα συμπεράσματα πρέπει να τεκμηριώνονται από πειράματα ή λογικά επιχειρήματα και επαγωγή. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αφενός πρέπει να περιέχει στοιχεία που τη διαφοροποιούν από απλές εκθέσεις ή αναφορές, αφετέρου δε, επειδή αποτελεί το προϊόν δουλειάς πολλών μηνών, μπορεί να έχει μεγάλη έκταση και όγκο. Συνεπώς, η συγγραφή της απαιτεί σκέψη, σχεδιασμό και οργάνωση.

Ο «Οδηγός Συγγραφής και Διαδικασιών Υποβολής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας» έχει σκοπό να βοηθήσει τους σπουδαστές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Θεραπευτική Άσκηση να προετοιμάσουν, εκπονήσουν, υποβάλουν και υποστηρίξουν επιτυχώς τη μεταπτυχιακή τους διπλωματική εργασία.

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, ως μέρος του «Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Θεραπευτική Άσκηση», έχει ιδιαίτερη βαρύτητα. Αποτελεί δημοσιευμένο έργο, και ως τέτοια πρέπει να ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές. Ένα αντίτυπο παραμένει στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πατρών, ώστε οι μελλοντικοί σπουδαστές να τη χρησιμοποιούν ως βιβλιογραφία.

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, δηλαδή, αποτελεί μια υλική απόδειξη της παρουσίας και της επίδοσης του σπουδαστή στη Σχολή και του έργου του Τμήματος. Γι' αυτό θα πρέπει να τηρηθούν οι ακόλουθες συνθήκες:

α) Ο σπουδαστής να είναι έτοιμος να συμμετάσχει σε μια ομαδική ερευνητική προσπάθεια, αν απαιτηθεί.

β) Ο σπουδαστής να δέχεται υποδείξεις για την εκπόνηση της διατριβής και τη συγγραφή του τελικού κειμένου, ως ακολούθως:

- Διαμόρφωση ενός σαφούς και καλά θεμελιωμένου ερευνητικού ερωτήματος
- Επιλογή και χρήση κατάλληλης μεθοδολογίας.
- Καλώς σχεδιασμένη αναζήτηση στοιχείων.
- Αποτύπωση δυσκολιών και στρατηγικών στο πεδίο εργασίας.
- Ουσιαστική χρήση της αρθρογραφίας - βιβλιογραφίας.
- Τεκμηρίωση για τη χρήση των πληροφοριών.
- Ακριβή παρουσίαση αποτελεσμάτων.
- Κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων.
- Στάθμιση των συμπερασμάτων σε σχέση με το ερευνητικό ερώτημα και τη μεθοδολογία.
- Συνεπή χρήση των επιστημονικών όρων.
- Συνοχή στην ανάπτυξη του θέματος στην τελική έκθεση.
- Προτάσεις για νέες εργασίες ως συνέχεια της μεταπτυχιακής διατριβής.
- Ισορροπημένη κατανομή του υλικού ανάμεσα στο κυρίως κείμενο και τα παραρτήματα της διατριβής.
- Προσεκτική χρήση των εννοιών και σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας
- Αξιοποίηση της αρθρογραφίας-βιβλιογραφίας και των προηγούμενων εργασιών του Π.Μ.Σ.

2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές (Μ.Φ.) που εγγράφονται στο 3ο εξάμηνο σπουδών αναλαμβάνουν να εκπονήσουν Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.) που επέλεξαν σε συνεργασία με διδάσκοντα του Π.Μ.Σ.. Η Μ.Δ.Ε. είναι ερευνητικού περιεχομένου (περιλαμβάνεται και η συστηματική ανασκόπηση βιβλιογραφίας) και πρέπει να έχει επαρκή βαθμό πρωτοτυπίας ή να αποδεικνύει καλή γνώση και σε βάθος κατανόηση ενός ειδικού θέματος με τρέχον ερευνητικό ή τεχνικό ενδιαφέρον. Η Μεταπτυχιακή Εργασία εκπονείται υπό την καθοδήγηση ενός επιβλέποντος καθηγητή, μέλους ΔΕΠ του Τμήματος Φυσικοθεραπείας.

Οι φοιτητές θα πρέπει να μην έχουν εκκρεμότητα σε περισσότερα του ενός μαθήματος, προκειμένου να τους επιτραπεί η εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η Διπλωματική Εργασία δε μπορεί να ολοκληρωθεί σε διάστημα λιγότερο από 4 ημερολογιακούς μήνες από την ημερομηνία ανάθεσης. Μετά την ολοκλήρωσή της, υποβάλλεται στην Γραμματεία του Π.Μ.Σ. για αξιολόγηση από τριμελή επιτροπή. Η Μεταπτυχιακή Εργασία συγγράφεται στην Ελληνική ή την Αγγλική γλώσσα κατά τα καθιερωμένα ακαδημαϊκά πρότυπα, και μπορεί να συνοδεύεται από το υποστηρικτικό υλικό που κρίνεται απαραίτητο.

Για την εξέταση της διπλωματικής εργασίας ορίζεται από την Ε.Δ.Ε. Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων καθηγητής και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο που πραγματεύεται η μεταπτυχιακή εργασία. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποβάλει ηλεκτρονική μορφή της διπλωματικής του εργασίας στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή σε ημερομηνίες που ορίζονται από την Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ.

Οι Μεταπτυχιακές Εργασίες υποβάλλονται σε ημερομηνίες που ορίζονται με απόφαση της Σ.Ε. και εξετάζονται σε ημερομηνία που ορίζεται επίσης από τη Σ.Ε.. Η Σ.Ε. μεριμνά για τη δημόσια παρουσίαση των Μεταπτυχιακών Εργασιών η οποία είναι υποχρεωτική.

Η ανάθεση της επίβλεψης των Μ.Δ.Ε. γίνεται ύστερα από έγκριση της Σ.Ε. Ενθαρρύνονται οι προκαταρκτικές προσεγγίσεις μελών ΔΕΠ από τους Μ.Φ. σε περίπτωση που οι τελευταίοι έχουν συγκεκριμένο θεματικό πεδίο, συναφές με το γνωστικό αντικείμενο και την γενικότερη επιστημονική περιοχή του μέλους ΔΕΠ.

Η τελική επιλογή του θέματος γίνεται μετά από συζήτηση με τον Επιβλέποντα που θα αναλάβει την εποπτεία της Μ.Ε.. Όταν ο σπουδαστής με τον επιβλέποντά του καταλήξουν στο θέμα και την προσέγγιση (οριοθέτηση, πρώτη σκιαγράφηση μεθοδολογίας, βασικές ενότητες περιεχομένου), διαμορφώνουν το Ερευνητικό Πρωτόκολλο Μεταπτυχιακής Διατριβής, το οποίο υπογράφουν και οι δύο. Στη συνέχεια, καταθέτουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. «Θεραπευτική Άσκηση» το σχετικό έντυπο «Θέμα Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας».

Το έντυπο συμπληρώνεται εις τετραπλούν: δύο (2) αντίτυπα παραδίδονται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. «Θεραπευτική Άσκηση», ένα (1) παραδίδεται στον Επιβλέποντα, και ένα (1) κρατά ο σπουδαστής. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ, σε κάθε έντυπο επισυνάπτεται το Ερευνητικό Πρωτόκολλο Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (εκτός από το ένα εκ των δύο που δίδονται στην Γραμματεία).

Ακολουθώντας, ξεκινά ένας κύκλος συναντήσεων κατά τις οποίες γίνεται περαιτέρω επεξεργασία για τον ακριβή προσδιορισμό του αντικειμένου και των επιμέρους θεμάτων, της μεθοδολογία και τα διάφορα στάδια της μελέτης. Η συμμετοχή του σπουδαστή στη διαμόρφωση της εργασίας είναι καίρια. Ο ρόλος του Επόπτη είναι πλώς στηρικτικός, συμβουλευτικός και καθοδηγητικός.

Το τελικό πρωτόκολλο, εφόσον είναι ερευνητικό, υποβάλλεται προς έγκριση από την Επιτροπή Βιοηθικής και Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η πορεία της μελέτης ελέγχεται και αν κριθεί απαραίτητο αναθεωρείται σε μετέπειτα συσκέψεις.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

- Μην αρχίζετε να δουλεύετε τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία σας αν δεν καταθέσετε το έντυπο «Θέμα Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας» όπου επισυνάπτετε ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ το σχετικό Ερευνητικό Πρωτόκολλο. Αυτή η διαδικασία αποτελεί ένα «συμβόλαιο» ανάμεσα σε εσάς και τον Επόπτη σας: έχετε συμφωνήσει τον τρόπο δουλειάς και έχετε εξασφαλίσει την εποπτεία -βοήθεια.
- Συζητήστε και συμφωνείτε από την αρχή, αν ο Επόπτης σας επιθυμεί να διορθώνει τη διπλωματική εργασία σας σταδιακά (κάθε τμήμα που γράφετε) ή όλη μαζί στο τέλος.
- Προκαλέστε τακτικές συναντήσεις με τον Επόπτη σας με δική σας πρωτοβουλία.
- Εξασφαλίστε την επικύρωση του θέματός σας από την Επιτροπή Βιοηθικής & Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός του ερευνητικού πρωτόκολλου της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι να γίνει ο σχεδιασμός της έρευνας, έτσι ώστε να καθοριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα προσεγγιστεί το θέμα της εργασίας.

Το ερευνητικό πρωτόκολλο θα πρέπει να μην ξεπερνά τις 1.000 – 1.500 λέξεις και να έχει την παρακάτω δομή, η οποία δίνεται καθώς είναι Copyright :

3.1 Ερευνητικό πρωτόκολλο πρωτογενούς έρευνας

- 1 **Πρόταση – Εισήγηση ερευνητικού προγράμματος:** παρουσιάζετε τον Τομέα στον οποίο έχετε αναλάβει την διπλωματική εργασία, τον Επιβλέποντα Καθηγητή/Συνεργάτη και τους κύριους ερευνητές της Διπλωματικής Εργασίας.
- 2 **Ερευνητικό Πρόγραμμα:** παρουσιάζετε το θέμα και κάνετε σύντομη αναφορά στο σκοπό και τη σημασία του θέματος.
3. **Περιληπτική Περιγραφή Ερευνητικού Προγράμματος:** το θέμα (εισαγωγή), τεκμηριώνετε τη σημασία του θέματος / προβλήματος, αναφέρετε σκοπούς και στόχους μελέτης (τι θέλετε να βρείτε).
- 4 **Μεθοδολογία:** παρουσιάζετε το υλικό, τη δειγματοληψία και γενικότερα τη μεθοδολογία που προτείνετε να ακολουθήσετε.
- 5 **Βιβλιογραφία:** παρουσιάζετε κύρια τμήματα της βιβλιογραφίας που θα χρησιμοποιήσετε για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.
- 6 **Χρονοδιάγραμμα Ερευνητικού Προγράμματος:** παρουσιάζετε χαρακτηριστικά στάδια ερευνητικού προγράμματος, σε πόσο διάστημα θα γίνει το κάθε ένα και πόσο της εκατό (%) είναι στο σύνολο των σταδίων της διπλωματικής εργασίας.
- 7 **Βασικά όργανα ερευνητικού προγράμματος:** παρουσιάζετε τα βασικά όργανα που τυχόν θα χρειαστούν και πως θα έχουν πρόσβαση.
- 8 **Προσωπικό Έρευνας:** παρουσιάζετε όσους συμμετέχουν, την θέση τους και πόσο της εκατό (%) θα απασχοληθούν.
- 9 **Υπογραφές:** υπογράφετε εσείς και **Ο επιβλέπων διδάσκων** που έχει αναλάβει την διπλωματική εργασία (Βλέπε υπόδειγμα στο Παράρτημα).

4. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατά κανόνα, το αντικείμενο της Μ.Δ.Ε. σχετίζεται με ένα από τα θέματα διδασκαλίας ή έρευνας ή παρέμβασης της κατεύθυνσης στον οποίο εκπονείται. Η δομή και το περιεχόμενο της διατριβής είναι ως εξής:

4.1. Εξώφυλλο

Στο εξώφυλλο αναφέρεται το Π.Μ.Σ. «Θεραπευτική Άσκηση» που παρακολούθησε ο σπουδαστής. Ακολουθούν ο τίτλος της διπλωματικής, το ονοματεπώνυμο του σπουδαστή, η ειδικότητά του, Μεταπτυχιακός-ή Φοιτητής-τρια, «Διπλωματική Εργασία» και ο τόπος και το έτος ολοκλήρωσης της διπλωματικής. (Βλέπε υπόδειγμα στο Παράρτημα).

4.2. Πρώτο εσώφυλλο

Το πρώτο εσώφυλλο είναι πανομοιότυπο με το εξώφυλλο της διπλωματικής. (Βλέπε υπόδειγμα στο Παράρτημα).

4.3. Σελίδα έγκρισης διπλωματικής εργασίας

Σε αυτήν την σελίδα αναγράφεται το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών για το οποίο εκπονήθηκε η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία και υπογράφεται από την εξεταστική επιτροπή την ημερομηνία της παρουσίασης της και μπαίνει η βαθμολογία. (Βλέπε υπόδειγμα στο Παράρτημα).

4.4. Σελίδα μη λογοκλοπής

Στο κέντρο της σελίδας αναγράφεται: «Βεβαιώνω ότι η παρούσα διπλωματική εργασία είναι αποτέλεσμα δικής μου δουλειάς και γραμμένη με δικά μου λόγια. Στις δημοσιευμένες ή μη δημοσιευμένες πηγές που αναφέρω έχω χρησιμοποιήσει εισαγωγικά όπου χρειάζεται και έχω παραθέσει τις πηγές τους στο τμήμα της βιβλιογραφίας.»

Υπογραφή

4.5. «Περιεχόμενα» (σελ. i, ii, iii, iv, ...)

Σελίδα περιεχομένων όπου αναγράφεται ο αριθμός της σελίδας κάθε κεφαλαίου ή τμήματος, με δεξί Tab και γραμμή με τελείες (βλέπε Παράρτημα). Συνεχίζεται η λατινική αρίθμηση των σελίδων.

Από αυτή τη σελίδα αρχίζει η λατινική αρίθμηση των σελίδων (κάτω δεξιά) που προηγούνται του κυρίως σώματος της διπλωματικής.

4.6. «Κατάλογος πινάκων» (σελ. ... iii, iv, v, vi)

Σελίδα, όπου αναγράφονται με τη συνεχή αρίθμηση τους οι πίνακες (και οι τίτλοι τους), καθώς και ο αριθμός της σελίδας όπου βρίσκεται κάθε Πίνακας. Π.χ. ο πρώτος πίνακας σε οποιοδήποτε σημείο της διπλωματικής εργασίας θα έχει την εξής μορφή: Πίνακας 1. «Τίτλος». Ενώ ο τελευταίος πίνακας όπου και αν βρίσκεται στην διπλωματική εργασία: π.χ. Πίνακας 32. «Τίτλος». Συνεχίζεται η λατινική αρίθμηση των σελίδων .

4.7. «Κατάλογος γραφημάτων» (σελ. ... , v, vi, vii, viii,)

Σελίδα, όπου αναγράφονται με τη συνεχή αρίθμηση τους τα γραφήματα (και οι τίτλοι τους), καθώς και ο αριθμός της σελίδας όπου βρίσκεται κάθε γράφημα, με τον ίδιο τρόπο με τα περιεχόμενα πινάκων. Συνεχίζεται η λατινική αρίθμηση των σελίδων.

4.8. «Κατάλογος εικόνων» (σελ. ... , v, vi, vii, viii,)

Σελίδα όπου αναγράφονται με τη συνεχή αρίθμηση τους οι εικόνες, αν υπάρχουν (και οι τίτλοι τους), καθώς και ο αριθμός της σελίδας όπου βρίσκεται κάθε Εικόνα ,με τον ίδιο τρόπο με τα περιεχόμενα πινάκων. Συνεχίζεται η λατινική αρίθμηση των σελίδων.

4.9. «Συντομογραφίες» (σελ. ... , vii, viii, ix, x,)

Σελίδα όπου αναγράφονται όλες οι συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται στο κείμενο, δηλ. συντομογραφίες τίτλων, μονάδων μέτρησης, εργαλείων (π.χ. ερωτηματολογίων ποιότητας της ζωής) κ.α., με τον ίδιο τρόπο με τα περιεχόμενα πινάκων. Τελευταία σελίδα με λατινική αρίθμηση των σελίδων.

4.10. «Περίληψη» (σελ. 1)

Σελίδα περίληψης μέχρι 300 λέξεων (μια σελίδα), η οποία αναφέρεται στο αντικείμενο, στη μεθοδολογία και στα γενικά συμπεράσματα της μελέτης. Συνιστάται, η περίληψη να ακολουθεί τη δομή της εργασίας. Μετά την περίληψη, στο κάτω μέρος της σελίδας αυτής αναφέρατε μέχρι 5 λέξεις κλειδιά που χαρακτηρίζουν τη μελέτη σας. Εδώ αρχίζει η συνεχής αρίθμηση των σελίδων του σώματος της διπλωματικής, με αραβικούς αριθμούς, στο κάτω δεξιά μέρος της σελίδας.

4.11. Ξενόγλωσση περίληψη (Abstract)

Στη σελίδα αυτή παρατίθεται η περίληψη μμεταφρασμένη στην Αγγλική γλώσσα. Επίσης, οι αγγλικοί όροι των λέξεων-κλειδιών (keywords).

4.12. «Πρόλογος»

Ο πρόλογος αποτελεί το μοναδικό τμήμα της εργασίας όπου ο σπουδαστής μπορεί να εκφράσει τις σκέψεις του και τα συναισθήματά του, και να χρησιμοποιεί πρώτο πρόσωπο (π.χ. τι τον ώθησε στην παρακολούθηση του μεταπτυχιακού, τι κέρδισε, τι έμαθε, τι προσπάθησε να μελετήσει με τη διπλωματική του, ποιους ευχαριστεί, κ.λ.π.).

4.13. «Εισαγωγή»

Η εισαγωγή έχει στόχο να προετοιμάσει τον αναγνώστη για τα επόμενα κεφάλαια και να βάλει τις βάσεις πάνω στις οποίες θα στηριχτεί η έρευνα. Στην εισαγωγή:

- συζητήστε το κίνητρο για την επιλογή του θέματος
- καθορίστε το ερώτημα / υποθέσεις που η διπλωματική προσπαθεί να απαντήσει ή να λύσει
- αναφέρετε τους σκοπούς και στόχους εν συντομία
- δώστε μια αδρή περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η εργασία προχωρά από τη μια ενότητα στην άλλη
- δώστε μια σύντομη περιγραφή κάθε κεφαλαίου

Όταν γράφετε το κίνητρο για την εκπόνηση της εργασίας σας μην μπείτε σε λεπτομέρειες. Δώστε μια σύντομη συνολική εικόνα του προβλήματος που πραγματεύεστε, αλλά να είστε ακριβής στο τι προσπαθεί να πετύχει η εργασία σας, και πώς ανταποκρίνεται στους στόχους. Σε περίπτωση πρωτογενούς έρευνας, μπορεί οι στόχοι να εξελιχθούν ή να αλλάξουν στην πορεία της εργασίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Χρονικά, μπορείτε να γράψετε την περίληψη και την εισαγωγή όταν πλησιάζετε στην ολοκλήρωση της διατριβής σας. Μέχρι τότε, η δομή της διατριβής σας θα έχει οριστικοποιηθεί, πράγμα που θα σας διευκολύνει στην περιγραφή της συνολικής εικόνας των κεφαλαίων σας. Επίσης, βάσει των αποτελεσμάτων σας, θα μπορέσετε να διαμορφώσετε καλύτερα και να εμπλουτίσετε τους σκοπούς και στόχους της διατριβής σας.

4.14. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Αποτελείται από όσα Κεφάλαια κριθούν απαραίτητα για το Γενικό Μέρος της διπλωματικής Εργασίας.

4.15. «Κεφάλαιο 1: Βιβλιογραφική ανασκόπηση»

Στη βιβλιογραφική ανασκόπηση:

- εκθέστε λεπτομέρειες για το κίνητρο της μελέτης
- αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους το πρόβλημα που πραγματεύεται η εργασία είναι σημαντικό
- αναφερθείτε στο επιστημονικό πεδίο στο οποίο εντάσσεται η διατριβή σας
- περιγράψτε τι έχουν κάνει οι άλλοι στο αντικείμενο αυτό
- αιτιολογήστε τη χρήση των τεχνικών και των διαδικασιών που υιοθετήσατε στην εργασία σας.

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση βασίζεται σε επιστημονικές δημοσιεύσεις (επιστημονικά άρθρα). Μια λεπτομερής βιβλιογραφική ανασκόπηση δείχνει ότι μελετήσατε καλά το επιστημονικό έργο των άλλων. Αυτό αυξάνει την αξιοπιστία σας κατά τη διατύπωση του προβλήματος της εργασίας σας και την επιλογή των λύσεων. Πρέπει επίσης να συμπεριλάβετε κριτική ανάλυση των λύσεων που προτείνουν άλλοι ερευνητές. Αυτό παρέχει τεκμηρίωση και σας δίνει τη βάση για τη σύγκριση με τη δική σας δουλειά. Γι' αυτό, πρέπει να αναζητήσετε τις πιο σύγχρονες και πρόσφατες επιστημονικές δημοσιεύσεις.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Όταν γράφετε τη βιβλιογραφική ανασκόπηση:

- Χρησιμοποιήστε μόνον βιβλιογραφία που είναι σχετική με την εργασία σας
- Διαβάστε και καταλάβετε καλά την έρευνα στην οποία κάνετε αναφορά και την οποία συμπεριλαμβάνετε στη βιβλιογραφία σας
- Οργανώστε το περιεχόμενο της ανασκόπησης σε εννοιολογικές ενότητες
- Μην αντιγράφετε ή παραφράζετε κείμενα και μάλιστα χωρίς να αναφέρετε τη βιβλιογραφική πηγή. Αυτό αποτελεί λογοκλοπή.
- Κατανοήστε και κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις.

4.16. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A. «Σκοποί και στόχοι»

Εκθέστε τον σκοπό/ούς της μελέτης και τα επιμέρους ερωτήματα που τίθενται προς διερεύνηση. Τα σαφή ερωτήματα σας καθοδηγούν στην ανάλυση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων σας, καθώς και στην εξαγωγή τελικών συμπερασμάτων.

B. «Μέθοδος»

Αναφέρατε αναλυτικά τη μεθοδολογία που υιοθετήσατε και το υλικό που χρησιμοποιήσατε. Περιγράψτε το δείγμα και τη μέθοδο επιλογής του. Αναφέρατε τα εργαλεία που χρησιμοποιήσατε στην έρευνα (π.χ. ερωτηματολόγια, συνέντευξη, στοιχεία αρχείου κλπ), την προέλευσή τους και τυχόν μετρήσεις εγκυρότητας και αξιοπιστίας των εργαλείων. Περιγράψτε αναλυτικά τις συνθήκες διεξαγωγής της έρευνας πεδίου (π.χ. πώς δόθηκαν τα ερωτηματολόγια, πού έγιναν οι συνεντεύξεις, κλπ). Αναφερθείτε στην κωδικοποίηση και στατιστική ανάλυση που χρησιμοποιήσατε.

Γ. «Αποτελέσματα»

Στην ενότητα αυτή παρουσιάστε τα αποτελέσματα, χωρίς όμως να τα σχολιάζετε. Εκτός από το κείμενο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε πίνακες, γραφήματα/σχήματα και εικόνες ώστε να δώσετε

τα αποτελέσματά σας παραστατικά.

ΠΡΟΣΟΧΗ

Τόσο το κείμενο όσο και οι πίνακες/γραφήματα/εικόνες πρέπει να είναι κατανοητά από τον αναγνώστη και να παρουσιάζουν το εύρημα που θεωρείτε σημαντικό. Γι' αυτό, στο κείμενο θα πρέπει να περιγράφετε κάθε πίνακα/γράφημα/εικόνα και το κύριο εύρημα που δείχνει. Από την άλλη, ο πίνακας/γράφημα/εικόνα πρέπει να «στέκει μόνος του». Δηλαδή, ο τίτλος να είναι επεξηγηματικός και η δομή και το περιεχόμενο κατανοητά. Έτσι, αν κάποιος αναγνώστης δε θέλει να διαβάσει το κείμενο, να μπορεί από τον πίνακα/γράφημα/εικόνα και μόνο, να κατανοεί το κύριο εύρημα.

Ο πίνακας/γράφημα/εικόνα χρησιμοποιείται όταν εξυπηρετεί την επιστημονική παρουσίαση των αποτελεσμάτων σας. Κάθε πίνακας/γράφημα/εικόνα σχολιάζεται στο κείμενο. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις εικόνες. Χρησιμοποιήστε εικόνες μόνο γιατί είναι απαραίτητο να δείξετε κάτι. Μη χρησιμοποιείτε εικόνες απλά για αισθητικούς λόγους: μη μετατρέπετε ένα επιστημονικό κείμενο σε δημοσιογραφικό.

Δ. «Συζήτηση»

Στο κεφάλαιο αυτό σχολιάζετε κριτικά τα αποτελέσματα της έρευνας, και τα αναλύετε σε σχέση με προηγούμενες έρευνες και τη βιβλιογραφία. Συζητάτε τις μεθοδολογικές αδυναμίες της έρευνάς σας και διατυπώνετε προτάσεις για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων σας.

Ε. «Συμπεράσματα»

Στο τμήμα αυτό δίνονται με συνθετικό τρόπο τα κύρια ευρήματα. Επίσης, εντοπίζονται τα σημεία που χρήζουν περαιτέρω έρευνας.

4.17. Βιβλιογραφία

Πρόκειται για τον κατάλογο ΟΛΩΝ των βιβλιογραφικών αναφορών που έχετε συμπεριλάβει στο κείμενο. Σκοπός της παράθεσης της βιβλιογραφίας είναι να μπορεί ο αναγνώστης να έχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τον εντοπισμό των επιστημονικών δημοσιεύσεων. Συνεπώς, απαιτείται απόλυτη ακρίβεια.

4.18. Παραρτήματα

Στο τμήμα αυτό παρατίθενται διάφορες πληροφορίες και υλικό, όπως ερωτηματολόγιο, εκτενείς πίνακες με πρωτογενή στοιχεία, φυλλάδια ή πληροφοριακό υλικό που χρησιμοποιήθηκε κατά τη μελέτη, κλπ. Πρόκειται για υλικό που δε συμβάλλει άμεσα στο κύριο μέρος της μελέτης αλλά πρέπει να παρατεθεί για λόγους πληρότητας.

Προσοχή στην αρίθμηση και τον τίτλο κάθε παραρτήματος ώστε να είναι σαφή και κατανοητά. Κατά προτίμηση, ανάμεσα στα παραρτήματα να παρεμβάλλεται σελίδα με τον τίτλο και τον αριθμό του παραρτήματος (βλέπε Παράρτημα).

5. ΜΟΡΦΗ

Η μορφή αναφέρεται στη διαμόρφωση του κειμένου και την εν γένει εμφάνιση που πρέπει να έχει η μεταπτυχιακή διατριβή.

5.1 Μέγεθος και περιθώρια σελίδας, γραμματοσειρά, παράγραφοι

Προτείνεται, οι σπουδαστές να δακτυλογραφούν την εργασία τους σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (π.χ. Word) και να διατηρούν περισσότερα από ένα αντίγραφα της σε ηλεκτρονική μορφή (ηλεκτρονικά αρχεία) για να είναι εύκολη η επεξεργασία της και να εξασφαλίζεται η δουλειά τους ακόμη και στην ατυχή περίπτωση καταστροφής ή απώλειας ενός αρχείου.

Η γραμματοσειρά του σώματος του κειμένου πρέπει να είναι Times New Roman (προαιρετικά), όπως εξειδικεύεται παρακάτω:

Times New Roman
1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ (16, Bold)
1.1. Υποκεφαλίδα (14, Bold)
1.1.1. Τμήμα (12, Bold)
Σώμα Κειμένου (12, απλό)
Πίνακες, Γραφήματα, Εικόνες (11 ή 10, απλό)

Επισημαίνεται ότι για την διευκόλυνση των μεταπτυχιακών φοιτητών συνιστάται η εργασία να αποτελείται από δύο αρχεία.

* Το πρώτο αρχείο περιλαμβάνει τα εξώφυλλα (στην ελληνική και αγγλική), τις σελίδες έγκρισης διπλωματικής και λογοκλοπής, την αφιέρωση, τον πρόλογο, τις περιλήψεις (στην ελληνική και αγγλική), πίνακα συντμή-σεων όρων και τέλος τα περιεχόμενα. Οι σελίδες αυτού του αρχείου αριθμούνται με λατινικούς αριθμούς (i, ii, iii, ...).

* Το δεύτερο αρχείο αρχίζει από την Εισαγωγή της ΜΔΕ και περιλαμβάνει όλο το υπόλοιπο μέρος της. Οι σελίδες αυτού του αρχείου αριθμούνται με αραβικούς χαρακτήρες (1, 2, 3, ...).

Κάθε Κεφάλαιο αρχίζει σε καινούργια σελίδα. Οι παράγραφοι γράφονται με εσοχή πρώτης γραμμής (tab), με πλήρη στοίχιση (και δεξιά και αριστερά), σε 1,5 διάστημα και χωρίζονται η μια από την άλλη (αλλαγή παραγράφου) με μια κενή γραμμή. Οι πίνακες γράφονται σε μονό διάστημα.

5.2 Αρίθμηση

Τα κεφάλαια στο Γενικό Μέρος αριθμούνται με συνεχή αρίθμηση (π.χ. 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ, 2.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ κ.λ.π.), ενώ τα μέρη του Ειδικού Μέρους:

-Αν έχει ονομαστεί το Γενικό Μέρος Α και το Ειδικό Μέρος Β: 1. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ, 2.

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ, 3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ, 4. ΣΥΖΗΤΗΣΗ, 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Αν έχει ονομαστεί το Γενικό Μέρος 1 και το Ειδικό Μέρος 2: Α. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ, Β.

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ, Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ, Δ. ΣΥΖΗΤΗΣΗ, Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

και οι υποκεφαλίδες και τα τμήματα αριθμούνται ως εξής:

Κεφάλαιο	Υποκεφαλίδα	Τμήμα
1	1.1.	1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., ...
	1.2.	1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., ...
	1.3.	1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., ...
	...	...
2	2.1.	2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., ...
	2.2.	2.2.1., 2.2.2., 2.2.3., ...
	2.3.	2.3.1., 2.3.2., 2.3.3., ...
		...

Οι πίνακες, τα γραφήματα και οι εικόνες αριθμούνται με συνεχή αρίθμηση ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ. Ο πρώτος πίνακας όπου και αν βρίσκεται έχει την αρίθμηση ένα, το ίδιο και το πρώτο γράφημα έχει την αρίθμηση ένα κ.ο.κ. Σημειώνεται ότι με τον όρο «γράφημα» εκτός από τα ιστογράμματα, πίτες κλπ., εννοούνται και τα σχήματα (π.χ. flow-charts, κλπ).

Οι σελίδες αριθμούνται σε συνεχή αρίθμηση όπως έχει προαναφερθεί (Τμήματα 4.5 έως 4.10), από τα Περιεχόμενα έως και τις Συντομογραφίες με συνεχή λατινική αρίθμηση (i, ii, iii, iv, v, vi, vii, viii, ix, x, xi, xii κ.ο.κ.), και από την Περίληψη μέχρι το τέλος (συμπεριλαμβανομένων και των Παραρτημάτων) με συνεχή αραβική αρίθμηση (1, 2, 3, κ.ο.κ.).

Ο αριθμός της σελίδας τοποθετείται κάτω δεξιά.

5.3 Πίνακες

Οι πίνακες, τα σχήματα, οι εικόνες και τα διαγράμματα συνιστάται να υπάρχουν μέσα στο κείμενο και να διαχωρίζονται από το υπόλοιπο κείμενο με κενό 1,5 διάστημα (line spacing). Όλοι οι Πίνακες, τα Σχήματα κ.λπ. συνοδεύονται από επεξηγηματική λεζάντα που κάνει κατανοητό το περιεχόμενό τους, χωρίς να πρέπει κάποιος να ανατρέξει στο κείμενο για να καταλάβει τι παρουσιάζουν.

Η επεξηγηματική λεζάντα προηγείται του πίνακα, ενώ η λεζάντα των σχημάτων, εικόνων κ.λπ. ακολουθεί, δηλ. βρίσκεται μετά από αυτά. Συνηθίζεται η γραμματοσειρά της λεζάντας να είναι ίδια με την γραμματοσειρά του κειμένου, αλλά μία μονάδα μικρότερη. Προτείνεται το διάστημα μεταξύ των γραμμών στη λεζάντα να είναι μονό (single) και η απόσταση μεταξύ της λεζάντας και του πίνακα ή του σχήματος να είναι 12pt (space 12 pt). Το εκάστοτε πρόθεμα της επεξηγηματικής λεζάντας (δηλ. η λέξη Πίνακας, Σχήμα, Εικόνα κ.λπ.) και ο αριθμός που προκύπτει από την αρίθμηση τους γράφονται με πεζά, έντονα (bold) γράμματα.

Ο Πίνακας σχεδιάζεται ώστε να έχει απαραίτητα τρεις (3) οριζόντιες γραμμές, δηλ. μία άνω και μία κάτω από τις επικεφαλίδες των στηλών, που ορίζουν τη γραμμή των επικεφαλίδων (heading row) και μια τρίτη, στην τελευταία οριζόντια γραμμή του πίνακα. Γενικά, αν δεν υπάρχει σοβαρός λόγος, πρέπει να αποφεύγεται η αλόγιστη χρήση οριζόντιων και κάθετων γραμμών. Προτείνεται οι στήλες του πίνακα να

έχουν στοιχηθεί στο κέντρο. Αν το μέγεθος ενός πίνακα ξεπερνά την μία σελίδα, επαναλαμβάνεται στην επόμενη σελίδα η γραμμή επι-κεφαλίδας των στηλών (heading row).

Η μορφή δηλαδή των πινάκων έχει ως εξής (και ΠΑΝΤΑ όλα γραμμένα στην Ελληνική γλώσσα):

Πίνακας 4. Κατανομή χρηστών υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας κατά φύλο και αριθμό τέκνων (Γεωργίου, 2005)

Αριθμός τέκνων	ΦΥΛΟ					
	Άνδρες		Γυναίκες		Σύνολο	
	N	%	N	%	N	%
0	66	64,1	62	39,0	128	48,9
1	12	11,7	33	20,8	45	17,2
2	20	19,4	44	27,7	64	24,4
3	2	1,9	12	7,5	14	5,3
4+	3	2,9	8	5,0	11	4,2
Σύνολο	103	100,0	159	100,0	262	100,0

Υποσημειώσεις. Σε περίπτωση που υπάρχουν υποσημειώσεις προτείνεται να χρησιμοποιηθεί η ίδια γραμματοσειρά με αυτή του κειμένου, αλλά με μέγεθος 10 pt.

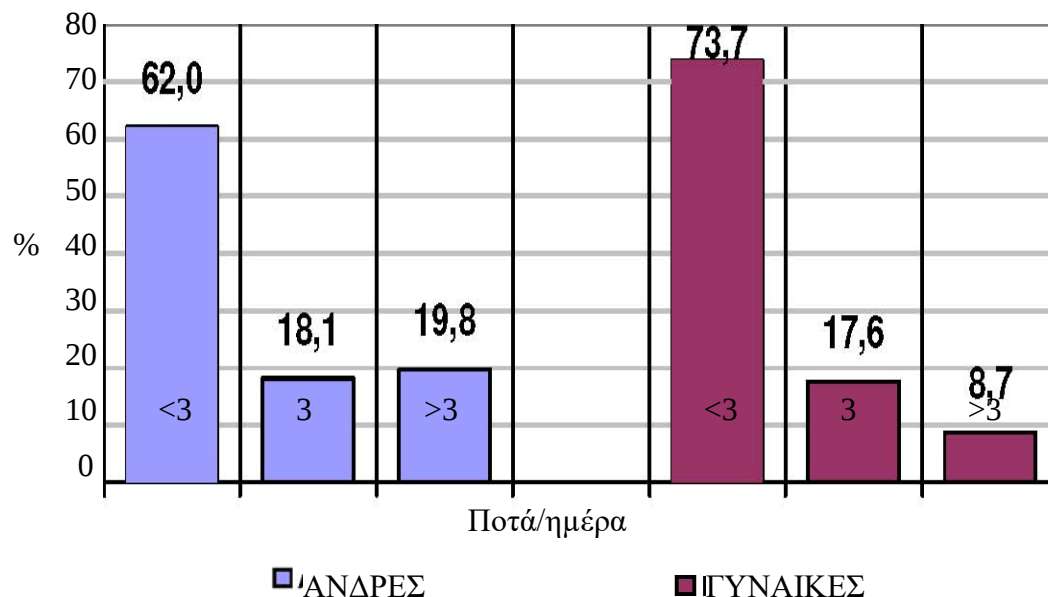
ΣΗΜΕΙΩΣΗ

- Αν κάποιος πίνακας έχει σκοπό να παρουσιάσει στοιχεία στατιστικής ανάλυσης, να παραθέτετε τα απαραίτητα στατιστικά στοιχεία σε υποσημείωση (πχ * $p < 0.05$ ή NS=μη σημαντικό κλπ) ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να κρίνει τη στατιστική δοκιμασία που χρησιμοποιήσατε.
- Αν ο πίνακας περιλαμβάνει στοιχεία από κάποια επιστημονική πηγή ή ολόκληρος προέρχεται από κάποια άλλη δημοσίευση, πρέπει να αναφέρετε την πηγή (όπως φαίνεται ανωτέρω). Αυτό ισχύει επίσης για τα γραφήματα και τις εικόνες.

5.4 Γραφήματα

Η μορφή των γραφημάτων έχει ως εξής ή όπου κρίνεται απαραίτητο και με την προσθήκη της τυπικής απόκλισης (SD) πάνω από τις στήλες με τη μορφή «T»:

Γράφημα 4. Ποσοστιαία κατανομή ερωτώμενων κατά φύλο και κατανάλωση οινοπνευματούχων ποτών

5.5 Εικόνες

Η μορφή των εικόνων έχει ως εξής:

Εικόνα 2. Διοικητικές περιφέρειες της Ελλάδας όπου διεξήχθη η μελέτη

- Επιπλέον, βεβαιώνετε πως στην περίπτωση χρήσης αυτούσιων γραφικών αναπαραστάσεων, εικόνων, γραφημάτων κ.λπ., έχει ληφθεί η χωρίς περιορισμούς άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων για την συμπερίληψη και επακόλουθη δημοσίευση του υλικού αυτού.

5.6 Βιβλιογραφικές αναφορές/παραπομπές

Η βιβλιογραφία περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία των βιβλιογραφικών παραπομπών που υπάρχουν στο κείμενο (συγγραφείς, τίτλος περιοδικού, τίτλος εργασίας ή βιβλίου, εκδότης, τόπος και έτος έκδοσης). Οι βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο δηλώνονται με την αναγραφή του ή των συγγραφέων και του έτους δημοσίευσης εντός παρενθέσεως π.χ. (Παπαδόπουλος, 2003), (Παπαδόπουλος & Σταυρόπουλος, 2008). Αν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι από δύο, εμφανίζεται το όνομα του πρώτου συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης (Jones et al., 2012) ή (Παπαδόπουλος και συν., 2010). Δεν γράφονται μικρά ονόματα ή αρχικά παρά μόνο στο τελικό κεφάλαιο της Λίστας Αναφορών.

Λίστα αναφορών: Όλες οι βιβλιογραφικές πηγές (π.χ. βιβλία, άρθρα κτλ.) εμπεριέχονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο με τίτλο «Βιβλιογραφία» μετά το κυρίως κείμενο (δεν είναι απαραίτητη η αρίθμηση του κεφαλαίου αυτού). Στο κεφάλαιο αυτό προτείνεται να παραθέτονται σε διακριτές υποενότητες η ελληνική βιβλιογραφία, η ξενόγλωσση (συνήθως αγγλική) βιβλιογραφία, καθώς και άλλες πηγές (π.χ. ηλεκτρονικών σελίδων).

Οι βιβλιογραφικές αναφορές πρέπει να είναι αριθμημένες και ταξινομημένες κατά αλφαβητική σειρά, χρησιμοποιώντας κατά βάση τον σκελετό του συστήματος αναφοράς Harvard (Harvard System of Referencing).

Ο τρόπος γραφής της βιβλιογραφίας αναφέρεται παρακάτω:

BIBΛΙΑ – για αναφορά ολόκληρου βιβλίου

1. Bogduk, N. 1997. *Clinical Anatomy of the Lumbar Spine and Sacrum*, Third edn, New York: Churchill Livingstone.
2. Baron, D. P., 2008. *Business and the organisation*. Chester: Pearson.
3. Μουσούρου, Λ. 1989. *Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Οικογένειας*. Αθήνα: Gutenberg.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ – για αναφορά κεφαλαίου

1. Fardon, D. 1997, "Differential diagnosis of low back disorders. Principles of classification," in *The Adult Spine. Principles and Practice (Volume 2)*, 2nd edn, Frymoyer JW, ed., Lippincott-Raven, Philadelphia, pp. 1745-1768.

BIBΛΙΑ - μεταφρασμένα

1. Canetti, E., 2001. *The voices of Marrakesh: a record of a visit*. Μετάφραση από τα Γερμανικά από J.A.Underwood. San Francisco: Arion.
2. Dustine, J., L., Moore, G., E., 2003. *ACSM's Άσκηση. Χρόνιες παθήσεις και αναπηρίες*. Μετάφραση-Επιμέλεια από τα Αγγλικά από Μπαλτόπουλος, Π. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης.

ΑΡΘΡΑ

1. Billis, E., McCarthy, C. J., Gliatis, J., Stathopoulos, I., Papandreou, M., & Oldham, J. A. 2010, Which are the most important discriminatory items for subclassifying non-specific low back pain? A Delphi study among Greek health professionals. *J Eval.Clin.Pract.*, 16(2):542-549.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Brown, J., 2005. Evaluating surveys of transparent governance. In: UNDESA (United Nations Department of Economic and Social Affairs), *6th Global forum on reinventing government: towards participatory and transparent governance*. Seoul, Republic of Korea 24-27 May 2005. New York: United Nations.

ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

1. Nikta, A., 1991. *Reform of Greek secondary education from 1974 to 1989*. Ph. D. Thesis. University of Manchester.

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. Kipper, D. 2008. Japan's new dawn, *Popular Science and Technology*, [online] Διαθέσιμο από: <http://www.popsci.com/popsci37b144110vgn/html> [Πρόσβαση 22 June 2009].

Για περισσότερες πληροφορίες για το σύστημα αναφοράς Harvard, καθώς και άλλες κατηγορίες αναφορών (π.χ. ευρωπαϊκά δοκίμια, ηλεκτρονικά έγγραφα κτλ.), μπορείτε να απευθυνθείτε στην ιστοσελίδα <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm> (Harvard System of Referencing Guide).

Όταν ένας συγγραφέας αναφέρεται με περισσότερες από μια παραπομπές, αυτές τοποθετούνται καταρχήν χρονολογικά, ξεκινώντας από την πιο παλιά, και κατά δεύτερον, πρώτα παρατίθενται αυτές που ο συγγραφέας είναι μόνος του και στη συνέχεια οι υπόλοιπες (όπου έχουν άνω του ενός συγγραφέα), και με αλφαβητική σειρά ως προς τον δεύτερο συγγραφέα. Όσον αφορά την μορφή (γραμματοσειρά, διαστήματα

κτλ.) του κεφαλαίου «Βιβλιογραφία», ισχύουν οι ίδιοι κανόνες με τη συγγραφή κειμένου (γραμματοσειρά, διάταξη κτλ.) με τις διαφορές ότι ι) τα διαστήματα μεταξύ γραμμών (σειρών) να είναι μονά (σε μονή σειρά), αντί 1,5 που προτείνεται για το κυρίως κείμενο, και ιι) τα ονόματα των συγγραφέων να τονίζονται με “bold”.

5.7. Παράρτημα

Στο Παράρτημα μπορεί να εισάγονται όλοι εκείνοι οι πίνακες, οι εικόνες, οι χάρτες, τα ερωτηματολόγια, τα έντυπα συναίνεσης & πληροφόρησης, και ενδεχομένως ακατέργαστες σειρές δεδομένων (raw data) από τις αναλύσεις κλπ., που χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία, αλλά δεν κρίθηκε σκόπιμο να παρατεθούν στο κύριο σώμα του κειμένου είτε γιατί ήταν δευτερεύουσας σημασίας είτε διότι λόγω όγκου θα προκαλούσαν σύγχυση στον αναγνώστη.

5.8. Κατάθεση Μ.Δ.Ε.

Η κατάθεση της εργασίας στις δομές της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης (ΒΚΠ), είναι υποχρεωτική για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών σε ηλεκτρονική μορφή. Η Σ.Ε. του ΠΜΣ μπορεί να ζητήσει και έντυπη μορφή για διευκόλυνση της διαδικασίας εξέτασης.

6. ΓΛΩΣΣΑ

Το κείμενο της μεταπτυχιακής διατριβής πρέπει να είναι γραμμένο σε απλή δημοτική ελληνική γλώσσα και ελεγμένο για την ορθογραφία του. Παρέχεται η δυνατότητα να γραφεί και στην Αγγλική, σε περιπτώσεις που εξασφαλίζεται η άριστη εκφορά του λόγου.

Χρησιμοποιείτε το τρίτο πρόσωπο και, όπου τα στοιχεία σας είναι καλά τεκμηριωμένα, την ενεργητική φωνή, δηλαδή προτιμήστε «ο αποτελεσματικός έλεγχος βελτιώνει την ποιότητα» από «η ποιότητα βελτιώνεται από τον αποτελεσματικό έλεγχο». Αντίθετα, όταν τα στοιχεία σας ή η μεθοδολογία σας έχουν κάποιους περιορισμούς, προτιμήστε την παθητική φωνή.

Μην κάνετε γενικεύσεις των συγκερασμάτων σας, αν η μεθοδολογία σας δεν το επιτρέπει (π.χ. μη αντιπροσωπευτικό δείγμα) και αποφύγετε απόλυτες εκφράσεις όπως «σαφώς», «αδιαμφισβήτητο», «αναμφίβολα», κλπ. Προτιμήστε ακριβή επιστημονική διατύπωση, π.χ. «τα στοιχεία δείχνουν ότι για τον πληθυσμό της μελέτης ισχύει ότι ...», ή «φαίνεται ότι η κοινωνική τάξη συσχετίζεται σε στατιστικά σημαντικό βαθμό με τη χρήση υπηρεσιών υγείας για τον πληθυσμό της μελέτης».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

- Μην αρκεστείτε μόνο στον αυτόματο έλεγχο της ορθογραφίας από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.
- Προσέξτε το συντακτικό. Ο σωστός γραπτός λόγος δεν αποτελεί απλή μεταφορά του προφορικού λόγου στο χαρτί.
- Μη γράφετε μεγάλες και πολύπλοκες προτάσεις (π.χ. μια παράγραφος να αποτελείται από μια πρόταση), γιατί αυξάνεται ο κίνδυνος παρανόησης.
- Χρησιμοποιείτε τα σημεία στίξης με προσοχή ώστε να δίνετε το σωστό νόημα.

7. ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αρχίζει μετά το τέλος του Β' εξαμήνου και ολοκληρώνεται μέχρι το τέλος του επόμενου Ακαδημαϊκού εξαμήνου (Γ') σε διορία που ανακοινώνεται από την Σ.Ε. Σε ειδικές περιπτώσεις, ύστερα από αιτιολόγηση της καθυστέρησης και εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή, μπορεί να παραταθεί η ημερομηνία υποβολής της.

Όταν ο Επιβλέπων καθηγητής κρίνει ότι η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία έχει ολοκληρωθεί, δίνει τη συγκατάθεσή του ώστε ο σπουδαστής να την υποβάλει προς κρίση και αξιολόγηση. Οι διαδικασίες περιγράφονται παρακάτω.

7.1 Υποβολή Διπλωματικής Εργασίας προς αξιολόγηση

Μετά από τις τελικές διορθώσεις από τον Επιβλέποντα καθηγητή υποβάλλεται η Δ.Μ.Ε. ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. «Θεραπευτική Άσκηση» μαζί με αίτηση για εξέτασή της.

Η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. ορίζει τα υπόλοιπα δύο μέλη της Τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης, πέραν του Επιβλέποντα καθηγητή, τα οποία διαθέτουν συνάφεια με το αντικείμενο της εργασίας και τα προβλεπόμενα προσόντα από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών και από το ΦΕΚ έγκρισης του Π.Μ.Σ.

Το έργο της επιτροπής αυτής είναι να πιστοποιήσει (ή όχι) την ολοκλήρωση των Διδακτικών Μονάδων στο πλαίσιο των απαιτήσεων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος για την απονομή του Μεταπτυχιακού Τίτλου Ειδίκευσης, βαθμολογώντας αριθμητικά (με βάση το 5 και με Άριστα το 10) τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αναλόγως των ποιοτικών χαρακτηριστικών της βάσει τως τεσσάρων (4) επιμέρους κριτηρίων αξιολόγησης που αναγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα.

Η υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας γίνεται δημόσια.

7.2 Διαδικασία και κριτήρια αξιολόγησης διπλωματικής εργασίας

Ο Μ.Φ. επικοινωνεί με τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης, τα οποία μπορεί να ζητήσουν τυχόν διευκρινίσεις ή διορθώσεις μετά την υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Η συνεδρία της υποστήριξης περιλαμβάνει:

1. Παρουσίαση διάρκειας έως 20 λεπτών με τη χρήση Power Point από τον σπουδαστή των κύριων σημείων της εργασίας και των συμπερασμάτων.
2. Κριτικά σχόλια από τα μέλη της επιτροπής και διευκρινιστικές ερωτήσεις.
3. Συζήτηση με βάση τις παρατηρήσεις
4. Βαθμολόγηση με βάση το 5 (πέντε) και με άριστα το 10 (δέκα) βάσει των τεσσάρων αναλυτικών κριτηρίων βαθμολόγησης των διπλωματικών εργασιών 1. Δομή - Μορφή, 2. Μεθοδολογία Έρευνας, 3. Αρθρογραφία, 4 Υποστήριξη (βλ. στο Παράρτημα τα αναλυτικά κριτήρια αξιολόγησης της κάθε κατηγορίας).

Ακολούθως, η Τριμελής Επιτροπή καταθέτει στη Γραμματεία το Πρακτικό Αξιολόγησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Ο σπουδαστής πρέπει μέσα σε μια εβδομάδα από την επιτυχή υποστήριξη της Μ.Δ.Ε. να έχει ενσωματώσει τυχόν διορθώσεις που επισημάνθηκαν από την τριμελή επιτροπή, κατά την φάση της υποστήριξης και να καταθέσει στη Γραμματεία ψηφιακό αντίγραφο με την βαθμολογία υπογεγραμμένη από τα μέλη της επιτροπής.

Στη συνέχεια, η Γραμματεία καταθέτει την Μ.Δ.Ε. στο πρωτόκολλο και υποβάλλεται σχετικό αίτημα στην Σ.Ε. του ΠΜΣ ώστε ο σπουδαστής να ανακηρυχτεί πτυχιούχος. Ο σπουδαστής μπορεί μετά από αίτησή του να ζητήσει βεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης των υποχρεώσεων του στο Π.Μ.Σ. Η τελετή απονομής του Μεταπτυχιακού Τίτλου ανακοινώνεται από τη Γραμματεία σε μεταγενέστερο χρόνο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Υπόδειγμα μεταπτυχιακής
διπλωματικής εργασίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
(Σ.Ε.Α.Υ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
«ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ»

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

Πρόταση – εισήγηση ερευνητικού προγράμματος

Τμήμα: ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΆΣΚΗΣΗ»

Μεταπτυχιακός Φοιτητής - Ερευνητής:

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τίτλος:

Σκοπός:

Σημασία:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ:

Συνεργασία με :

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΜΗΝΕΣ	%
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ		

Π. Μ.Σ. « ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ»

Τμήμα Φυσικοθεραπείας,
Πανεπιστήμιο Πατρών

ΔΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ABSTRACT

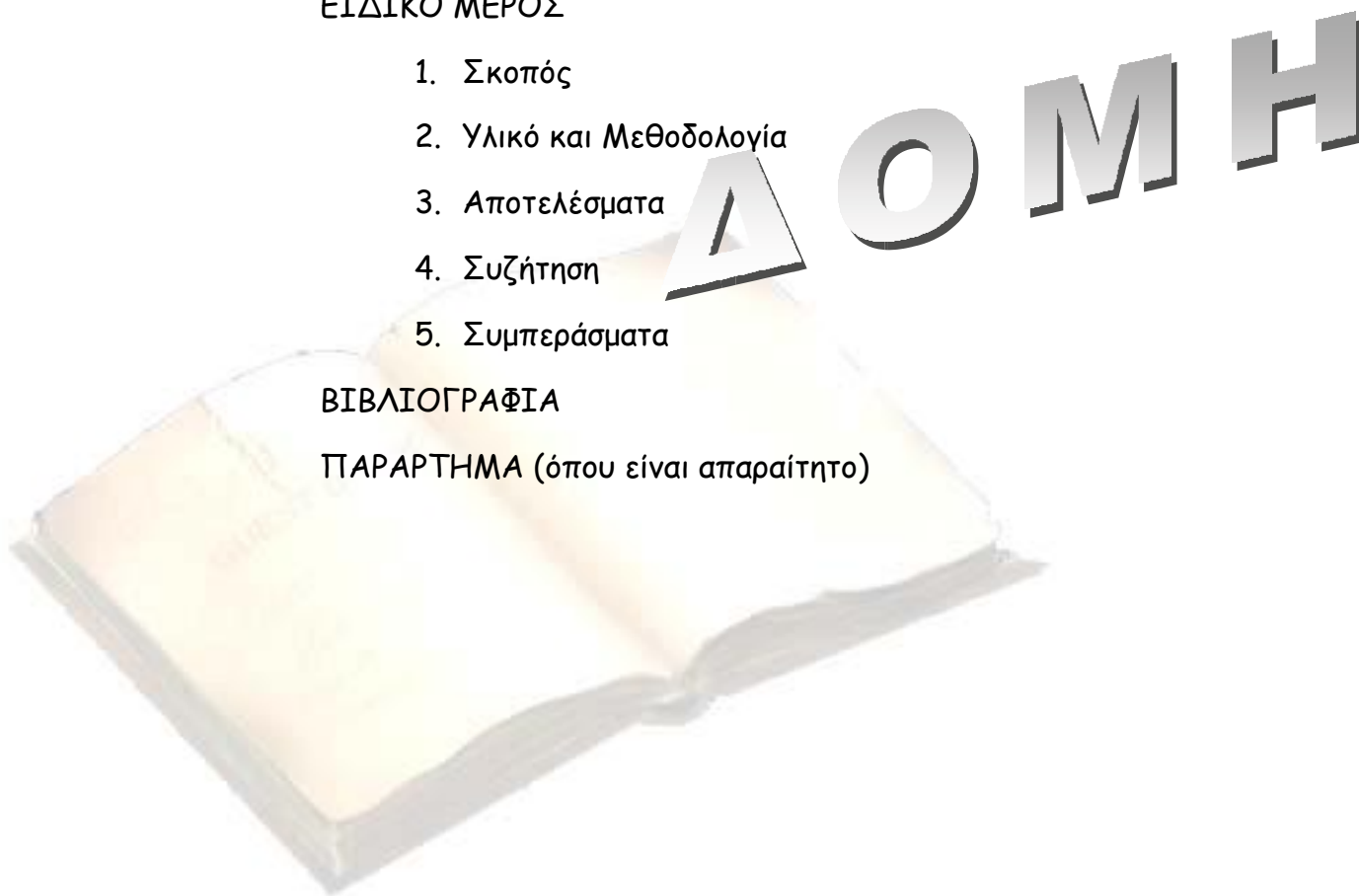
ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Σκοπός
2. Υλικό και Μεθοδολογία
3. Αποτελέσματα
4. Συζήτηση
5. Συμπεράσματα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (όπου είναι απαραίτητο)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
(Σ.Ε.Α.Υ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
«ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ»

Κατεύθυνση:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ»

ΕΞΕΡΩΦΥΛΛΟ
.....(τίτλος εργασίας)

ΥΠΟ

..... (ονοματεπώνυμο)

..... (ειδικότητα)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΑΤΡΑ(ημ/νια)

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια των σπουδών για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην “ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ” που απονέμει η Σχολή Επιστημών Αποκατάστασης Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών

Εγκρίθηκε την από την εξεταστική επιτροπή:

ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

.....
.....

ΒΑΘΜΟΣ:

ΑΡΙΣΤΗ:.....

ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ:.....

ΚΑΛΗ:.....

ΑΠΟΔΕΚΤΗ:.....

ΣΕΛΙΔΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΒΕΒΑΙΩΝΩ ΟΤΙ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΙΚΗΣ ΜΟΥ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΕΝΗ ΜΕ ΔΙΚΑ ΜΟΥ ΛΟΓΙΑ. ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ Η΄ ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΩ ΕΧΩ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΟΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΧΩ ΠΑΡΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ»

ΒΕΒΑΙΩΝΩ ΟΤΙ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΝ ΞΕΠΕΡΝΑ ΤΙΣ 50.000 ΛΕΞΕΙΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ.....

**ΣΕΛΙΔΑ ΜΗ
ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κατάλογος πινάκων	ii
Κατάλογος γραφημάτων	iii
Συντομογραφίες	iv
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ABSTRACT.....	2
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	7
Κεφάλαιο 1. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ	8
1.1 Ορισμοί	
1.2 Η μετανάστευση διεθνώς	
1.3 Η μετανάστευση στην Ελλάδα	
1.4 Η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας.....	
1.5 Η μεταναστευτική πολιτική της Ε.Ε.	
Μετανάστευση και κοινωνική ασφάλιση	
Μετανάστευση και δημόσια υγεία	
Κεφάλαιο 2..... ΚΛΠ.....	
ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	
Α. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	
Β. ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ.....	
-Εντοπισμός βιβλιογραφίας	
-Αρχειακό υλικό ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΟΓΑ	
-Ποιοτική έρευνα	
Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
-Η ασφάλιση μεταναστών στο ΙΚΑ	
-Η ασφάλιση μεταναστών στο ΤΕΒΕ	
-Η ασφάλιση μεταναστών στον ΟΓΑ	
Δ. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	
Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
Ι. Το ερωτηματολόγιο της ποιοτικής έρευνας.....	
II. Κανονισμοί ασφάλισης ΙΚΑ.....	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Ο παγκόσμιος πληθυσμός των μεταναστών	12
ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Πραγματικός πληθυσμός της Ελλάδας κατά υπηκοότητα στα έτη των απογραφών κατά την μεταπολεμική περίοδο	17
ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Οι συνιστώσες της μεταβολής του πληθυσμού της Ελλάδας στις χρονικές περιόδους μεταξύ των απογραφών	19
ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Ποσοστιαία συμμετοχή των κυριότερων χωρών προέλευσης μεταναστών	21

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΠΙΝΑΚΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΦΗΜΑ 1. Οι συνιστώσες της μεταβολής του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας, 1951 – 2001	19
ΓΡΑΦΗΜΑ 2. Κατανομή των μεταναστών στις περιφέρειες της Ελλάδας.....	27
ΓΡΑΦΗΜΑ 3. Πληθυσμός Ελλήνων και αλλοδαπών ανά ομάδα ηλικίας	32
ΓΡΑΦΗΜΑ 4. Κατανομή κατά ηλικία των εντερικών παρασιτώσεων	71

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση ΙΚΑ: Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων ΟΓΑ: Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ABSTRACT

The aim of the present study was to examine the effect of migration on social insurance and public health. Specifically, the history and causes of contemporary migration in Greece and international are reviewed, the magnitude of this phenomenon in Greece is analysed, and the impact on social insurance is assessed based on routinely collected data of three major Insurance Funds (IKA, TEVE and OGA). Finally, the role of nongovernmental organizations is evaluated.

.....
.....
.....

KEYWORDS: migration, migration policy, social insurance, public health

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η μελέτη αυτή διεξήχθη στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Υγεία της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ). Η εργασία μου ανατέθηκε από τον Καθηγητή κ. XXXXXXXXX και υπεύθυνη για την παρακολούθηση της προόδου ήταν η Επιμελήτρια κα. XXXXXXXX.

Η εργασία αυτή, ενδεχομένως, να μην αποτύπωσε διεξοδικά της επιπτώσεις της Μετανάστευσης στην Κοινωνική Ασφάλιση και τη Δημόσια Υγεία, αποτελεί όμως προσπάθεια για εμπειριστατωμένη μελέτη του θέματος, με ουσία και σύγχρονη οπτική.

Η βιβλιογραφική αναζήτηση υπήρξε βασικός άξονας ανεύρεσης πηγών πληροφόρησης για το θέμα. Η εργασία αυτή βασίστηκε κυρίως σε μελέτη σύγχρονων συγγραμμάτων και άρθρων για να μπορέσει να αναδειχθεί η σημερινή πραγματικότητα. Επίσης διερευνήθηκαν πηγές από το διαδίκτυο όταν αυτές μπορούσαν να προσφέρουν ουσιώδεις πληροφορίες. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν πρωτογενή στοιχεία από το αρχείο των κυριότερων ασφαλιστικών ταμείων. Στην προσπάθεια να βρεθεί το κατάλληλο υλικό υπήρξαν άτομα που με εξυπηρέτησαν ιδιαίτερα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω το προσωπικό της Γραμματείας και της βιβλιοθήκης της ΕΣΔΥ, τη Διευθύντρια και το προσωπικό του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ), την κα. XXXXXX υπεύθυνη τμήματος Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας του ΚΕΕΛ, καθώς και το προσωπικό της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Σε σχέση με την έρευνα με τη μορφή συνεντεύξεων, αυτές δόθηκαν από ανθρώπους με άμεση σχέση με το εξεταζόμενο θέμα. Συζητήθηκαν τα ανάλογα θέματα με τον πρόεδρο του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής κ. XXXXXXXX και με τον κ. XXXXX γιατρό της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης PRAKSIS τους οποίους και ευχαριστώ θερμά για τον πολύτιμο χρόνο που μου αφιέρωσαν. Ακόμα θα ήθελα να δώσω τις ευχαριστίες μου στο προσωπικό της Μηχανογράφησης του ΤΕΒΕ και του τμήματος Μητρώου για τα δεδομένα που μου έδωσαν για τους ασφαλισμένους μετανάστες.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ιστορία της μετανάστευσης ακολουθεί την ιστορική διαδρομή της ανθρωπότητας και είναι τόσο παλαιά όσο η ύπαρξη του ανθρώπου. Η μετακίνηση ανθρώπων είχε, και θα έχει πάντα, επιπτώσεις στον καινούριο τόπο εγκατάστασης και στη ζωή της φιλοξενούσας κοινωνίας. Οι επιπτώσεις της μετανάστευσης, όπως και όλων των έντονων κοινωνικών φαινομένων, έχουν δύο όψεις, τη θετική και την αρνητική. Η εργασία αυτή έχει σκοπό να μελετήσει τις επιπτώσεις της μετανάστευσης στην Ελλάδα στους τομείς της Κοινωνικής Ασφάλισης και της Δημόσιας Υγείας.

Το Κεφάλαιο 1 αφού αποσαφηνίσει τους εμπλεκόμενους όρους που θα χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια της εργασίας, αναλύει συνοπτικά το φαινόμενο της μετανάστευσης σε παγκόσμιο επίπεδο και προσπαθεί να διερευνήσει τις αιτίες που το προκαλούν στη σύγχρονη εποχή. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η ιστορία της μετανάστευσης στην Ελλάδα αλλά και το προφίλ των μεταναστών που έχουν εγκατασταθεί στη χώρα μας. Τέλος, στο κεφάλαιο αυτό αναφέρεται η γενική μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ.

.....

.....

.....

.....

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1: ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ

1.1 Ορισμοί

Μετανάστευση, στα πλαίσια του γενικότερου ορισμού της, ονομάζεται η μόνιμη ή προσωρινή μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου, μιας ομάδας ή ενός κοινωνικού συνόλου (Δημουλάς και συν., 2004). Ο γενικός αυτός ορισμός υπόκειται σε πολλές διαφοροποιήσεις και κατά συνέπεια η μετανάστευση και οι μετανάστες μπορούν να διαχωριστούν σε πολλές κατηγορίες ανάλογα με το κριτήριο που υιοθετείται. Η συνηθέστερη σύγχρονη μορφή μετανάστευσης οφείλεται σε οικονομικούς παράγοντες. Ταυτόχρονα εξακολουθούν να υφίστανται και πολιτικοί λόγοι για τη μετακίνηση πληθυσμών. Με τη σύγκριση των δύο προβαίνουμε και στη διάκριση μεταξύ του οικονομικού μετανάστη (ή απλά μετανάστη) και του πρόσφυγα (πολιτικού πρόσφυγα). Γεωγραφικά αναφέρεται η διάκριση στη μετανάστευση από ανατολή σε δύση και από νότο σε βορά. (ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ)

Όταν αναφερόμαστε στον όρο «μετανάστης» εννοούμε εκείνο το μέλος μιας κοινωνίας που εγκαταλείπει εκούσια τη χώρα του για να εγκατασταθεί προσωρινά ή μόνιμα σε μία άλλη. Ενώ, όταν αναφερόμαστε στον όρο «πρόσφυγας» εννοούμε το μέλος μιας κοινωνίας που λόγω διαφορετικών πολιτικών πεποιθήσεων, διώξεων και σοβαρών καταστρατηγήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εγκαταλείπει ακούσια τη χώρα του για να αναζητήσει άσυλο στους κόλπους μιας άλλης κοινωνίας που δεν αντιμετωπίζει κανένα από αυτά τα προβλήματα (Δημουλάς και συν., 2004).

1.2 Η μετανάστευση διεθνώς

Το φαινόμενο της μετανάστευσης είναι ιδιαίτερα σημαντικό και επηρεάζει τις κοινωνικές και πολιτικές δομές σε όλο τον κόσμο. Σήμερα υπάρχουν περισσότεροι από 175 εκατομμύρια μετανάστες σε ολόκληρη την υφήλιο (Πίνακας 2). Αν και αγαπημένος προορισμός των μεταναστών είναι η Ευρώπη, με το μεγαλύτερο πληθυσμό τους να συγκεντρώνεται εκεί, οι μετανάστες είναι διεσπαρμένοι παντού. Αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής τους στον τοπικό πληθυσμό, μεγάλες συγκεντρώσεις εμφανίζονται(ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ)

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Στόχος της παρούσας μελέτης να εξετάσει τις πιθανές επιπτώσεις της μετανάστευσης στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της Ελλάδας και στη Δημόσια Υγεία της χώρας.

Ο απώτερος αυτός στόχος θέτει επιμέρους ερωτήματα ως εξής:

- Ποια είναι η ιστορική εξέλιξη και οι αιτίες του φαινομένου της μετανάστευσης διεθνώς και στην Ελλάδα.
- Ποια είναι η έκταση του φαινομένου της σύγχρονης μετανάστευσης στην Ελλάδα.
- Ποιο είναι το ασφαλιστικό προφίλ των ασφαλισμένων μεταναστών στα κύρια ασφαλιστικά ταμεία, δηλ. ΙΚΑ, ΤΕΒΕ και ΟΓΑ.
- Ποιο είναι το προφίλ νοσηρότητας των μεταναστών και πως αυτό εντάσσεται και αντιμετωπίζεται στο χώρο της Δημόσιας Υγείας στην Ελλάδα.
- Ποιος είναι ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων.
- Ποια τα κέρδη/οφέλη ή/και οι απειλές για το ασφαλιστικό σύστημα στην Ελλάδα.
- Ποιοι θα πρέπει να είναι οι βασικοί άξονες μιας ολοκληρωμένης και περιεκτικής μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα από την πλευρά της διασφάλισης της κοινωνικής ασφάλισης και της δημόσιας υγείας.

.....

.....

.....

B. ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για την απάντηση των επιμέρους ερωτημάτων της μελέτης απαιτήθηκε διαφορετική μεθοδολογία.

Εντοπισμός βιβλιογραφίας

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση έγινε με τη χρήση ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών του διαδικτύου, με χειρωνακτική έρευνα σε βιβλιοθήκες, και με εντοπισμό των ΦΕΚ που αφορούσαν τη σχετική νομοθεσία. Οι λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν:

- μετανάστες
- μεταναστευτική πολιτική
- κοινωνική ασφάλιση
- δημόσια υγεία
- υγεία μεταναστών
- κέντρα υποδοχής μεταναστών

.....

...

Ποιοτική έρευνα

Για την αξιολόγηση του ρόλου των μη κυβερνητικών οργανισμών, διαμορφώθηκε ειδικό ημιδομημένο ερωτηματολόγιο (Παράρτημα II) και διενεργήθηκαν τρεις συνεντεύξεις με τους επικεφαλής ιατρικών υπηρεσιών σχετικών οργανισμών. Οι συνεντεύξεις έγιναν στα

Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η ασφάλιση μεταναστών στο ΙΚΑ

Ο κανονισμός του ΙΚΑ αναφέρει «Ασφαλισμένος του ΙΚΑ είναι οποιοδήποτε πρόσωπο παρέχει εξαρτημένη εργασία ανεξάρτητα από την υπηκοότητα του ή την ιθαγένειά του» (Μαράτου – Αλιπράντη και συν., 2005).

Όπως είναι ευνόητο από τον παραπάνω κανονισμό, το ΙΚΑ δεν κάνει διαχωρισμό για τους αλλοδαπούς. Στη περίπτωση που αυτοί έχουν άδεια παραμονής και εργασίας και προσφέρουν εξαρτημένη εργασία, εγγράφονται κανονικά στα μητρώα του ΙΚΑ και ασφαίζονται από αυτό. Το σύνολο των αλλοδαπών που ήταν εγγεγραμμένοι στο ΙΚΑ το 2004 ήταν 242.142 άτομα. Οι αλλοδαποί αυτοί κατά χώρα προέλευσης και παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.

Πηγή: Μαράτου – Αλιπράντη και συν., 2005. Επεξεργασμένα στοιχεία

Η ασφάλιση μεταναστών στο ΤΕΒΕ

Το ΤΕΒΕ με τον νόμο Ν.2676/99 ανήκει στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) μαζί με το ΤΑΕ και το ΤΣΑ. Η ασφάλιση στο ΤΕΒΕ είναι υποχρεωτική και ασφαίζονται «όλοι οι Επαγγελματίες και Βιοτέχνες που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και ασκούν επάγγελμα, ανεξάρτητα από τη μορφή λειτουργίας της επιχείρησης, ατομική ή εταιρεία (ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη, ΑΕ, ΕΠΕ)». Επίσης στην ασφάλισή του υπάγονται και διάφορες άλλες κατηγορίες επαγγελματιών όπως ξενοδόχοι, εκτελωνιστές, καθώς και απασχολούμενοι με σύμβαση έργου σε φορείς του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.

Οι ασφαλισμένοι αλλοδαποί στο ΤΕΒΕ έχουν ακριβώς τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους Έλληνες ασφαλισμένους. Μετά την εγγραφή στα μητρώα του ΤΕΒΕ, οι ασφαλισμένοι υποχρεούνται στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών. Οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται ανάλογα με τη χρονολογία εγγραφής τους στον ασφαλιστικό φορέα (παλαιοί ασφαλισμένοι μέχρι

31/12/1992 και οι νέοι από 1/1/1993) σε ασφαλιστικές κατηγορίες. Για τους νέους ασφαλισμένους υπάρχουν δεκατέσσερις ασφαλιστικές κατηγορίες, από τις οποίες οι πέντε είναι υποχρεωτικές και οι εννέα προαιρετικές. Ο νεοεγγραφόμενος στο ΤΕΒΕ, που δεν είναι ασφαλισμένος και σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, κατατάσσεται υποχρεωτικά στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία. Η κατάταξη σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία γίνεται μετά την συμπλήρωση δύο ετών σε κάθε μία από αυτές και μέχρι την 5^η, όπου μπορεί να παραμείνει μέχρι την συνταξιοδότηση του, εφόσον ο ίδιος με αίτηση του δεν ζητήσει την υπαγωγή σε μια από τις υπόλοιπες εννέα προαιρετικές κατηγορίες. Το ύψος της σύνταξης εξαρτάται από την ασφαλιστική κατηγορία στην οποία εντάσσεται ο ασφαλισμένος και για το λόγο αυτό, όσο υψηλότερη είναι η ασφαλιστική κατηγορία, τόσο μεγαλύτερο και το πόσο της σύνταξης. Αναλυτικά:

Δ. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ένα από τα κύρια ευρήματα της παρούσας μελέτης όπως αυτά παρουσιάστηκαν είναι ότι δεν υπάρχουν πραγματικά στατιστικά στοιχεία για τους μετανάστες στην Ελλάδα. Δεν είναι γνωστό πόσοι ακριβώς βρίσκονται στην Ελλάδα. Όπως φάνηκε, λαμβάνουν χώρα διάφορες προσπάθειες εκτίμησης του αριθμού τους (προσεγγιστικές μέθοδοι από την απογραφή, τις αιτήσεις αδειών παραμονής κλπ), αλλά κανείς δεν γνωρίζει τον πραγματικό πληθυσμό. Επίσης, ούτε τα Ασφαλιστικά Ταμεία (εκτός του ΙΚΑ) έχουν αποκρυσταλλωμένη εικόνα για τους πληθυσμούς των αλλοδαπών εγγεγραμμένων και τις εισφορές τους, ενώ και τα νοσοκομειακά ιδρύματα δεν κρατούν τέτοιου είδους στατιστικά στοιχεία για δική τους ή άλλη χρήση.

Με αυτόν τον τρόπο καθίσταται δύσκολη η ανεύρεση λύσης στα προβλήματα που επιφέρει το φαινόμενο της μετανάστευσης, όπως επίσης δεν μπορούν να προσμετρηθούν και να μεγιστοποιηθούν τα αντίστοιχα οφέλη. Οι εκτιμήσεις και οι προτάσεις που βασίζονται στη μελέτη του θέματος είναι σε κάποιο βαθμό επισφαλείς παρά τις όποιες προσπάθειες προσέγγισης της αλήθειας.

.....

Όπως παρουσιάστηκε στα Αποτελέσματα, η εισροή των μεταναστών όπως έγινε στο παρελθόν και η εγγραφή τους στα Ασφαλιστικά Ταμεία δε φαίνεται να αποτελεί λύση για τη βιωσιμότητα των Ταμείων. Το μεγαλύτερο πρόβλημα των Ταμείων δεν είναι τόσο η γήρανση του πληθυσμού, αλλά μάλλον η κακή διαχείριση και η έλλειψη ελεγκτικών μηχανισμών των τελευταίων 30 χρόνων. Η γήρανση του πληθυσμού, η αύξηση δηλαδή του δείκτη συνταξιούχων ανά εργαζόμενο, είναι μάλλον δευτερεύουσα αιτία για τον μαρασμό των Ταμείων, χωρίς αυτό βέβαια να υποβιβάζει την αρνητική επίδρασή της.

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η πολιτική για τη μετανάστευση θα πρέπει να αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα για τις εκσυγχρονισμένες κοινωνίες. Η παρουσία των μεταναστών όχι μόνο είναι αναπόφευκτη, αλλά και απαραίτητη για την περαιτέρω πρόοδο των κρατών. Είναι σημαντικό η υποδοχή και ένταξη των μεταναστών να γίνεται ομαλά στην κοινωνία.

Όπως παρουσιάστηκε στην εργασία αυτή οι τομείς της Κοινωνικής Ασφάλισης και της Δημόσιας Υγείας, με πρίσμα την μετανάστευση, παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα. Η έλλειψη πολιτικής για τη μετανάστευση είναι ολοφάνερη. Η νομοθεσία, κυρίως, λειτουργεί ως ρυθμιστής διαδικαστικών θεμάτων.

Η πολιτική για τη μετανάστευση οφείλει όχι μόνο να εκσυγχρονιστεί αλλά και να γίνει πιο ανθρώπινη.

Η Ελλάδα, όπως και κάθε χώρα που αναπτύσσεται, χρειάζεται τους μετανάστες. Αν συνυπολογιστεί και το δημογραφικό αλλά και το ασφαλιστικό πρόβλημά της χώρα, μπορεί καθ' υπερβολή, να σημειωθεί ότι πιο πολύ έχει ανάγκη η Ελλάδα τους μετανάστες παρά οι μετανάστες την Ελλάδα.

Η μελέτη του φαινομένου και η χάραξη μακροχρόνιας πολιτικής για τους μετανάστες είναι μονόδρομος.

.....

.....

.....

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αγραφιώτης, Δ. (2003) Υγεία, Αρρώστια, Κοινωνία. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα.

Αλυσανδράτου, Γ. (2005) Ο κοινωνικός ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των προσφύγων και των μεταναστών στην Ελλάδα. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Τμ. Κοινωνιολογίας), Αθήνα.

Δαγτόγλου, Π. (2004) Η αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Σάκκουλας, Αθήνα.

Δημολιάτης, Γ., Κυριόπουλος, Γ., Λάγγας, Δ., Φιλαληθής, Τ. (2002) Η Δημόσια Υγεία στην Ελλάδα. Θεμέλιο, Αθήνα.

Δημουλάς, Κ., Παπαδοπούλου, Δ., Κριατσιώτη, Β., Μπάκαβος, Χρ., Γούλας, Χρ., Μπουκουβάλας, Κ., Αλέκος, Αλ, (2004) Έρευνα για τις μορφές κοινωνικής ένταξης των οικονομικών μεταναστών στην περιφέρεια Αττικής 2003 – 2004. Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ, Αθήνα.

.....

.....

.....

Ξενόγλωσση

Hellenic Republic Ministry of Health and Welfare (2003) *Health, Health Care and*

Welfare in Greece. Athens WHO (2000) *The World Health Report, Health Systems: Improving Performance*. Geneva

WHO (2002). *The European Health Report*, WHO Regional Publications, European Series. Copenhagen.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Το ερωτηματολόγιο της ποιοτικής έρευνας

**ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΠΟ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ**

Η ΑΙΤΗΣΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
(<https://ehde.upatras.gr>)

ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ

Η υποβολή περιλαμβάνει:

1. τη συμπλήρωση του **γενικού ερωτηματολογίου προγράμματος ερευνητικής δραστηριότητας**
2. τη συμπλήρωση του **ειδικού ερωτηματολογίου** με συγκεκριμένη αναφορά στις σελίδες του Ερευνητικού πρωτοκόλλου, και
3. την **κατάθεση του πρωτοκόλλου** που θα περιλαμβάνει όλες τις λεπτομέρειες της πρότασης για το σκεπτικό και τα ηθικά διλήμματα που μπορεί να προκύπτουν από τη μελέτη. Οδηγίες για το περιεχόμενο του ερευνητικού πρωτοκόλλου παρέχονται στο παράρτημα Γ του **ειδικού ερωτηματολογίου**.

Η επιτροπή δύναται να ζητήσει διευκρινήσεις είτε διορθώσεις του υποβαλλόμενου πρωτοκόλλου. Ο μέσος χρόνος γνωμοδότησης της επιτροπής, από τη στιγμή που θα λάβει γνώση της αιτήσεως, είναι δύο εβδομάδες.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της εξέτασης της πρότασης χορηγείται βεβαίωση από την Ε.Η.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών.

Παρακάτω δείτε πώς είναι τα ερωτηματολόγια αυτά τα οποία κατεβάσετε, συμπληρώνετε ανάλογα και ανεβάζετε στην ηλεκτρονική αίτηση σας μαζί με το πρωτόκολλο της έρευνας.

Γενικό ερωτηματολόγιο Προγράμματος Ερευνητικής Δραστηριότητας

Στοιχεία Επιστημονικού Υπευθύνου

ΕΠΩΝΥΜΟ:
ΟΝΟΜΑ:
ΒΑΘΜΙΔΑ:
ΤΜΗΜΑ:
ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
e-mail:

A. ΣΤΟΧΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΠΕΔ)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Το ΠΕΔ αφορά σε παιδιά;		
2. Το ΠΕΔ αφορά σε ασθενείς;		
3. Το ΠΕΔ αφορά άτομα που δεν μπορούν να συναινέσουν;		
4. Το ΠΕΔ αφορά σε ενηλίκους υγιείς εθελοντές;		
5. Το ΠΕΔ αφορά σε ανθρώπινο γενετικό υλικό;		
6. Το ΠΕΔ αφορά σε ανθρώπινα βιολογικά δείγματα;		
7. Το ΠΕΔ αφορά σε συλλογή ανθρώπινων δεδομένων;		
B. ΈΡΕΥΝΑ ΣΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΕΜΒΡΥΑ/ΝΕΟΓΝΑ		
1. Το ΠΕΔ αφορά σε ανθρώπινα έμβρυα ;		
2. Το ΠΕΔ αφορά σε ιστούς/κύτταρα από ανθρώπινα έμβρυα/νεογνά;		
3. Το ΠΕΔ αφορά σε ανθρώπινα εμβρυϊκά στελεχιακά κύτταρα ;		
Γ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ		
1. Κατά τη διάρκεια του ΠΕΔ, θα συλλεγεί υλικό το οποίο προϋποθέτει την έγκριση των πληροφορητών (π.χ. ηχογραφήσεις, φωτογραφίες ή ιατρικές/κλινικές καταγραφές π.χ. ακτινογραφίες ή περιγραφές γεγονότων στα οποία ταυτοποιούνται άτομα με τα πραγματικά τους ονόματα, προσωπικά δεδομένα);		
2. Περιλαμβάνεται η συλλογή και διατήρηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (που αφορούν πχ υγεία, φύλο , ηλικία, θρήσκευμα, εθνικότητα κλπ.)		
3. Το ΠΕΔ αφορά συλλογή, διατήρηση και επεξεργασία γενετικών δεδομένων		
4. Το ΠΕΔ αφορά την παρακολούθηση και ιχνηλασιμότητα συμμετεχόντων ή/και ασθενών		
Περιλαμβάνεται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που προέρχονται από άλλα πρωτόκολλα		
Δ. ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΖΩΑ		
1. Το ΠΕΔ αφορά έρευνα σε ζώα		
2. Τα ζώα αυτά είναι διαγονιδιακά μικρά πειραματόζωα;		

3. Τα ζώα αυτά είναι διαγονιδιακά ζώα αγροκτήματος;		
4. Τα ζώα αυτά είναι κλωνοποιημένα ζώα αγροκτήματος;		
5. Τα ζώα αυτά είναι μη ανθρώπινα Πρωτεύοντα;		
Ε. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ		
1. Η μελέτη περιλαμβάνει στοιχεία που μπορεί να προκαλέσουν κακό στο φυσικό περιβάλλον		
2. Περιλαμβάνει τη χρησιμοποίηση ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές		
3. Η μελέτη περιλαμβάνει στοιχεία που μπορεί να προκαλέσουν κακό στον άνθρωπο ή στο προσωπικό ερευνητικό και τεχνικό που μετέχει στη μελέτη		
Ζ. ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΚΑΠΟΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΑΣ		
Η. ΠΙΣΤΟΠΟΙΩ ΟΤΙ ΤΙΠΟΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΟ ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΕΔ		

ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

Ως επιστημονικά υπεύθυνος/η στην προτεινόμενη μελέτη, βεβαιώνω ότι έλαβα γνώση του κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και ότι όλες οι διαδικασίες που σχετίζονται με τη διεξαγωγή της προτεινόμενης έρευνας θα είναι σύμφωνες με τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας Ερευνών του ΠΠ, καθώς και την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία και κανόνες βιοηθικής σχετικά με την έρευνα.

Υπογραφή Επιστημονικά Υπεύθυνου:

Ημερομηνία:

ΕΙΔΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Συμπληρώνεται από τον(την) Επιστημονικό(ή) Υπεύθυνο(η) ξεχωριστά για κάθε σχετική δραστηριότητα που εμπίπτει σε κάποιο από τα θέματα του γενικού ερωτηματολογίου.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ (Η) ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ (Η):
ΕΠΩΝΥΜΟ:
ΟΝΟΜΑ:
ΒΑΘΜΙΔΑ:
ΤΜΗΜΑ:
ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
e-mail:
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

Σε περίπτωση που υπάρξουν αλλαγές στο Πρόγραμμα – Δραστηριότητα θα πρέπει να αναφερθούν άμεσα στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, η οποία θα γνωμοδοτήσει κατά πόσον η έγκριση που δόθηκε από το Πανεπιστήμιο εξακολουθεί να ισχύει ή πρέπει να ανακληθεί.

Α. Στόχος Προγράμματος Ερευνητικής Δραστηριότητας (ΠΕΔ) ή Διδακτικής Πρακτικών Ασκήσεων (ΔΠΑ):			
Το Πρόγραμμα – Δραστηριότητα εμπεριέχει τα εξής στοιχεία:			
A) Ερευνητικό/Διδακτικό Αντικείμενο	ΝΑΙ*	ΟΧΙ	Σελίδες όπου αναφέρονται αναλυτικά πρωτόκολλα για κάθε περίπτωση**
1. Άτομα με αναπηρίες (ΑμΕΑ) που δεν μπορούν να συναινέσουν τα ίδια			
2. Ανήλικοι			
3. Ενήλικοι			

4. Ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες			
5. Υγιείς εθελοντές			
6. Χρήση ανθρωπίνων βιολογικών δειγμάτων			
7. Χρήση ανθρώπινου γενετικού υλικού			
8. Χρήση βλαστικών κυττάρων ανθρώπινων εμβρύων			
9. Χρήση ανθρώπινων βλαστικών κυττάρων			
10. Χρήση εμβρυϊκού ιστού			
11. Χρήση ανθρώπινων εμβρύων			
12. Χρήση ανθρώπινων ωαρίων			
13. Χρήση ανθρώπινων σπερματικών κυττάρων			
14. Χρήση ανθρώπινων κυττάρων/ιστών γενικά (π.χ. κυτταρικές σειρές εμπορικά διαθέσιμες, από βιοτράπεζες κτλ).			
15. Χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής σε ανθρώπους ή ζώα			
16. Χορήγηση εικονικών φαρμάκων (placebo) σε ανθρώπους			
18. Χορήγηση φαρμάκων με γνωστές ανεπιθύμητες ενέργειες σε ανθρώπους ή ζώα			
19. Διαχείριση προσωπικών δεδομένων ανθρώπων			
20. Διαχείριση ιατρικών δεδομένων			
21. Διαχείριση βιοχημικών δεδομένων ανθρώπων			
22. Διαχείριση γενετικών δεδομένων ανθρώπων			
23. Διαχείριση δεδομένων ανθρώπων που θα χρησιμοποιηθούν ανώνυμα			
24. Διαχείριση δεδομένων ανθρώπων που θα χρησιμοποιηθούν με ψευδώνυμο			
25. Προσπάθεια θεραπευτικής κλωνοποίησης σε ανθρώπους			
26. Γενετική τροποποίηση στο ανθρώπινο γονιδίωμα			
27. Εργαστηριακή χρήση ζώων			
28. Εργαστηριακή δημιουργία ή χρήση διαγονιδιακών οργανισμών			
29. Χρήση βλαστικών κυττάρων από ζώα			
30. Γενετική τροποποίηση στο γονιδίωμα ζώου			
31. Εργαστηριακή χρήση γενετικά τροποποιημένων μικροοργανισμών			
32. Εργαστηριακή χρήση γενετικά τροποποιημένων φυτών ή ζώων			
33. Γενετική τροποποίηση μικροοργανισμών, φυτών ή ζώων			
34. Απελευθέρωση στο περιβάλλον γενετικά τροποποιημένων οργανισμών			

*** Για κάθε θετική απάντηση θα πρέπει να δίδεται αναλυτικό πρωτόκολλο της ερευνητικής διαδικασίας, όπου να φαίνεται ότι η έρευνα γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία όπου αυτό θεωρείται απαραίτητο.**

**** Το πρωτόκολλο είτε αναφέρεται μέσα στο ΠΕΔ ή στην ΔΠΑ είτε δίνεται χωριστά σε συνημμένο αρχείο / παράρτημα.**

Β) Απαιτούμενα στοιχεία για ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

Να επισυναφθεί ολόκληρο το ερευνητικό/κλινικό πρωτόκολλο, που θα πρέπει να περιλαμβάνει, τουλάχιστον, τα παρακάτω στοιχεία, με παραπομπές στις σελίδες του πρωτοκόλλου στις οποίες γίνεται σχετική αναφορά.	
Θέμα	Σελίδες
1. Μορφή του Προγράμματος	
2. Ο αριθμός των φορέων που θα λάβουν μέρος στο Πρόγραμμα	
3. Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που θα συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα	
4. Αιτιολόγηση της μελέτης	
5. Σκοπός του Προγράμματος	
6 Αντικειμενικοί στόχοι του Προγράμματος	
7. Όφελος των εμπλεκόμενων ασθενών από το Πρόγραμμα	
8. Σχεδιασμός του Προγράμματος	
9. Μέγεθος δείγματος	
10. Αιτιολόγηση για τον αριθμό του δείγματος	
11. Κριτήρια ένταξης στο Πρόγραμμα	
12. Κριτήρια αποκλεισμού από το Πρόγραμμα	
13. Διαδικασίες και μέθοδοι	
14. Τρόποι επιμέτρησης ή εκτίμησης των αποτελεσμάτων	
15. Στατιστική ανάλυση	
16. Συνειδητή συναίνεση για συμμετοχή στο Πρόγραμμα	
17 Δικαστικές αποζημιώσεις προς άτομα που θα λάβουν μέρος στο Πρόγραμμα	
18. Σχετικές αποζημιώσεις ατόμων που θα συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα ή τυχόν περιορισμοί στην δικαστική αποζημίωση τους	
19. Αιτιολόγηση για την χρήση γενετικών δεδομένων	
20. Λεπτομέρειες για τα προσωπικά δεδομένα που θα συνοδεύουν το δείγμα του πληθυσμού του Προγράμματος	
21. Λεπτομέρειες για τα δημογραφικά δεδομένα που θα συνοδεύουν το δείγμα του πληθυσμού του Προγράμματος	
22. Προστασία προσωπικών δεδομένων	
23. Προστασία γενετικών δεδομένων	
24. Διασφάλιση δειγμάτων γενετικού υλικού ή άλλων βιολογικών δειγμάτων	
25. Πρόσβαση σε πληροφορίες από τους συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα αλλά και συγγενών τους	
26. Χρόνος αποθήκευσης και καταστροφής δειγμάτων και δεδομένων	
27. Διαδικασία υποβολής παραπόνων ή καταγγελιών	

Γ) Πρόσθετα στοιχεία

ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ (στην πλήρη πρόταση ή στα σχετικά παραρτήματά της):

1. Μορφή και φάση της μελέτης (π.χ. πιλοτική, κλινική, κλινική με φάρμακα και εικονικά φάρμακα (placebo), γενετική, πολυκεντρική, κ.λπ.).
2. Να περιγραφεί ο πληθυσμός που συμμετέχει στη μελέτη.
3. Να περιγραφεί και να αιτιολογηθεί ο τρόπος επιλογής του πληθυσμού που θα μελετηθεί.
4. Να περιγραφούν οι μέθοδοι προστασίας των προσωπικών δεδομένων του πληθυσμού που θα μελετηθεί.
5. Να δοθούν λεπτομέρειες ως προς τον τρόπο που θα ενταχθούν τα άτομα στο Πρόγραμμα και να επισυναφθούν οποιαδήποτε έντυπα θα χρησιμοποιηθούν (σχετική άδεια από υπερκείμενο σχετικό υπεύθυνο φορέα, πληροφοριακά δελτία, διαφημίσεις, κ.ά.).
6. Να περιγραφούν οι διαδικασίες με τις οποίες οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα (ασθενείς ή/και εθελοντές) θα μπορούν να υποβάλουν παράπονα ή καταγγελίες.
7. Να οριστούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες συμμετέχοντες στην μελέτη θα διακόπτουν τη συμμετοχή τους (εθελοντικά ή με απόφαση του ερευνητικού υπεύθυνου).
8. Να συμπεριληφθεί το πρότυπο του εντύπου συγκατάθεσης της οποία θα πρέπει να υπογράψουν οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, ή να δηλωθούν και να δικαιολογηθούν εναλλακτικοί τρόποι ρητής συγκατάθεσης (π.χ. ηχογραφημένη ρητή συγκατάθεση).
9. Να αναφερθεί εάν θα συμμετέχουν στην ερευνητική πρόταση άτομα με αναπηρίες (ΑμΕΑ), άτομα που δεν είναι ικανά να δώσουν τη συγκατάθεσή τους ή είναι ανήλικα; Εάν ΝΑΙ, να δοθούν πλήρεις λεπτομέρειες ως προς το πώς θα ληφθεί νόμιμα η συγκατάθεση για την συμμετοχή των ατόμων αυτών στο Πρόγραμμα και γιατί θεωρείται αναγκαία η συμμετοχή τους.
10. Να αναφερθεί εάν υπάρχει ανάγκη για πρόσβαση σε προηγούμενα ιατρικά αρχεία των ατόμων που θα συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα – Δραστηριότητα; Εάν ΝΑΙ, πώς θα εξασφαλισθεί η άδεια πρόσβασης στα αρχεία αυτά;
11. Δικαιολόγηση χρήσης εικονικής φαρμακευτικής αγωγής (placebo).
12. Λεπτομέρειες ως προς την θεραπευτική αγωγή που χρησιμοποιείται σήμερα .
13. Πλήρης δικαιολόγηση γιατί θεωρείται αναγκαία η χρήση εικονικής φαρμακευτικής αγωγής .
14. Πιθανοί κίνδυνοι για τους ασθενείς που θα λαμβάνουν εικονική φαρμακευτική αγωγή και θα στερούνται της κανονικής τους αγωγής.
15. Λεπτομέρειες των μέτρων που θα ληφθούν για μείωση των κινδύνων στους ασθενείς που θα παίρνουν εικονική φαρμακευτική αγωγή.
16. Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί νέα φαρμακευτική αγωγή, να δοθούν λεπτομέρειες (να υπάρχει επιστημονικά λεπτομερής αιτιολόγησή τους και όχι απλή πιθανολογική αναφορά) ως προς τους πιθανούς κινδύνους και τις ανεπιθύμητες ενέργειες που μπορούν να παρατηρηθούν στα άτομα που θα την λαμβάνουν.
17. Αποτελέσματα προκαταρκτικών κλινικών εξετάσεων ή δικαιολόγηση για την μη πραγματοποίηση προκαταρκτικών κλινικών εξετάσεων.
18. Εκτίμηση κινδύνων και ενοχλήσεων από την χορήγηση θεραπευτικής αγωγής.
19. Μέθοδος με την οποία θα εντοπισθούν/καθορισθούν τυχόν παρενέργειες κατά την διάρκεια της κλινικής μελέτης.
20. Σχέδιο με βάση το οποίο η ιατρική φροντίδα ή η ενημέρωση προς τα άτομα που θα συμμετάσχουν στην μελέτη θα συνεχισθεί μέχρι ή ακόμη και με το τέλος της κλινικής μελέτης.
21. Να καθορισθεί η σχέση των ατόμων που θα συμμετέχουν στην μελέτη και του ερευνητή/ιατρού που θα διεξάγει την μελέτη.

22. Κανονισμοί για τον πρόωρο τερματισμό της κλινικής μελέτης σε ένα Φορέα ή στο σύνολο των Φορέων που την διεξάγουν.
23. Να επισυναφθεί περίληψη των χαρακτηριστικών της φαρμακευτικής αγωγής που θα χρησιμοποιηθεί. Να απαντηθεί με «ναι» ή «όχι» το κατά πόσο επισυνάπτεται, ή όχι, η περίληψη στην αίτηση. Εάν «όχι» τότε πρέπει απαραίτητα να δοθούν λεπτομερείς εξηγήσεις για τους λόγους που δεν επισυνάπτεται.
24. Να επισυναφθεί αντίγραφο της έγκρισης του φαρμάκου από τον αρμόδιο Φορέα. Εάν δεν επισυνάπτεται, να εξηγηθούν οι λόγοι.
25. Σε περίπτωση που το(α) φάρμακο(α) δεν κατασκευάζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να επισυναφθεί βεβαίωση του κατασκευαστή ότι ο χώρος στον οποίο παρασκευάζεται το(α) φάρμακο(α), λειτουργεί, τουλάχιστον, με τα πρότυπα που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν δεν επισυνάπτεται βεβαίωση να εξηγηθούν οι λόγοι.
26. Να επισυναφθεί αντίγραφο της άδειας εισαγωγής του(ων) φαρμάκου(ων). Εάν δεν επισυνάπτεται αντίγραφο, να εξηγηθούν οι λόγοι.
27. Έχουν γίνει μελέτες που διασφαλίζουν την ασφάλεια της φαρμακευτικής αγωγής από πλευράς ιολογίας ;
28. Να καταγραφεί η προηγούμενη εμπειρία του Φορέα και του Επιστημονικού Υπεύθυνου στη διεκπεραίωση προγραμμάτων, παρόμοιων με αυτό που προτείνεται στην αίτηση αυτή.
29. Να καταγραφεί το αναμενόμενο όφελος όλων εκείνων που θα συμμετάσχουν στο προτεινόμενο πρόγραμμα.
30. Να επισυναφθούν όλα τα σχετικά έντυπα πληροφόρησης και συναίνεσης που θα χρησιμοποιηθούν στο Πρόγραμμα.

Διασφάλιση Προστασίας προσωπικών δεδομένων

31. Να δοθούν λεπτομέρειες ως προς τους Διοικητικούς Μηχανισμούς που θα υπάρξουν.
32. Να δοθούν λεπτομέρειες ως προς τους Τεχνικούς Μηχανισμούς που θα υπάρξουν.
33. Το έντυπο συγκατάθεσης ενημέρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες για το διάστημα διατήρησης των προσωπικών δεδομένων.

Χρηματοδότηση/Οικονομικές Συμφωνίες –Διάχυση Αποτελεσμάτων

34. Να δοθούν όλες οι λεπτομέρειες για την χρηματοδότηση του Προγράμματος.
35. Εάν υπογραφούν οποιαδήποτε ειδικά συμβόλαια σε σχέση με αμοιβές ή την όλη χρηματοδότηση του Προγράμματος, αυτά να επισυναφθούν.
36. Λεπτομέρειες για αποζημιώσεις που τυχόν θα δίδονται στα άτομα που θα συμμετάσχουν εθελοντικά στο Πρόγραμμα.
37. Λεπτομέρειες για οποιεσδήποτε τυχόν οικονομικές επιβαρύνσεις των ατόμων που θα συμμετάσχουν εθελοντικά στο Πρόγραμμα.
38. Λεπτομέρειες για αμοιβές, αποζημιώσεις, δώρα ή/και υπηρεσίες που τυχόν θα δίδονται ή θα δοθούν στους ερευνητές ή συνεργάτες τους, σε σχέση με το Πρόγραμμα
39. Να αναφερθούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τυχόν οφέλη που θα προκύψουν από το Πρόγραμμα.
40. Να γίνει αναφορά κατά πόσον οποιοσδήποτε από την πλευρά του χρηματοδότη, των ερευνητών και συνεργατών τους, μπορεί μελλοντικά να έχει οποιαδήποτε οφέλη που να προκύπτουν από το προτεινόμενο Πρόγραμμα.
41. Να τεκμηριωθούν όλες οι διευθετήσεις που έχουν γίνει με Οργανισμούς, Ιδρύματα, Εργαστήρια ή/και άτομα που θα παρέχουν συγκεκριμένες υπηρεσίες, αναγκαίες για την διεκπεραίωση της προτεινόμενης μελέτης.

42. Να δοθούν λεπτομέρειες ως προς τον τρόπο με τον οποίον οι Υπεύθυνοι του προτεινόμενου Προγράμματος θα μπορούν να ενημερώνουν συνεχώς τα άτομα που θα συμμετέχουν, σε θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και στη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα.
43. Να δοθούν λεπτομέρειες ως προς το πώς θα διασφαλίζονται τα δικαιώματα των ερευνητών για δημοσίευση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος.
44. Να δοθούν λεπτομέρειες για το εάν έχουν τεθεί όροι, από πλευράς χρηματοδότη, σε σχέση με τις δημοσιεύσεις που θα αφορούν σε αποτελέσματα του Προγράμματος.
45. Κλινικές μελέτες θα πρέπει προηγούμενα να έχουν εγκριθεί από τον αρμόδιο φορέα υγείας στον οποίο θα πραγματοποιείται η μελέτη
46. Θα πρέπει να αναφέρονται ρητά σχέσεις με εταιρείες οι οποίες χρηματοδοτούν την έρευνα

Δ) Να καταγραφούν από τον (την) Επιστημονικό(ή) Υπεύθυνο(η) του Προγράμματος – Δραστηριότητας οι βιοηθικοί και δεοντολογικοί προβληματισμοί που διέπουν το προτεινόμενο Πρόγραμμα - Δραστηριότητα.

ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

Ως επιστημονικά υπεύθυνος/η στην προτεινόμενη μελέτη, βεβαιώνω ότι έλαβα γνώση του κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και του κανονισμού λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε. και ότι όλες οι διαδικασίες που σχετίζονται με τη διεξαγωγή της προτεινόμενης έρευνας θα είναι σύμφωνες με τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας Ερευνών του ΠΠ, τον κανονισμό λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε., καθώς και την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία και κανόνες βιοηθικής σχετικά με την έρευνα.

Υπογραφή Επιστημονικά Υπεύθυνου:

Ημερομηνία:

Κριτήρια αξιολόγησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Κατηγοριοποίηση βαθμού	Βαθμός	1. Μορφή, Δομή	2. Μεθοδολογία Έρευνας (μέθοδος –αποτελέσματα- συζήτηση & υποστήριξη αυτών)	3. Αρθρογραφία	4. Υποστήριξη (αποτελεσμάτων- συζήτησης, παρουσίασης)
Άριστη	10-	Η μορφή της εργασίας ήταν εξαιρετική. Ο/Η φοιτητής/τρια ακολούθησε πιστά τις οδηγίες συγγραφής των διπλωματικών εργασιών της Σχολής. Η δομή και το περιεχόμενο ήταν άριστα. Η ανάπτυξη ήταν πλήρης και το θέμα καλύφθηκε πλήρως.	Η εργασία ήταν πρωτότυπη & δημιουργική. Η εργασία είχε εξαιρετικά καλή μεθοδολογία & επαρκή στατιστική ανάλυση. Σοβαρές ενδείξεις ανεξάρτητης και έξυπνης έρευνας και ανάλυσης Η Συζήτηση-Συμπεράσματα ήταν πλήρως ανεπτυγμένα. Η εργασία ακολούθησε τους κανόνες δεοντολογίας και τυχόν υποδείξεις ηθικής επιτροπής. Ευκρινή αντίληψη Επιστημών της Αποκατάστασης, κριτικάροντας ιδέες που παρουσιάζονται στα προηγούμενα εξάμηνα σπουδών.	Η αρθρογραφία ήταν πλούσια και επίκαιρη. Ο/Η φοιτητής/τρια είχε πολύ καλή κριτική σκέψη απέναντι στην αρθρογραφία που χρησιμοποίησε. Ο/Η φοιτητής/τρια χρησιμοποίησε κυρίως πληροφορίες από εμπειριστατωμένες έρευνες δημοσιευμένες σε διεθνή περιοδικά. Ισχυρή πιθανότητα δημοσίευσης άρθρου σε επιστημονικό περιοδικό.	Η παρουσίαση της πτυχιακής ήταν εξαιρετική. Ο/Η φοιτητής/τρια απάντησε εξαιρετικά καλά στις ερωτήσεις της Επιτροπής. Η συνεργασία με τον εισηγητή ήταν εξαιρετική.
	9-	Η μορφή της εργασίας ήταν πάρα πολύ καλή. Ο/Η φοιτητής/τρια ακολούθησε τις οδηγίες συγγραφής των διπλωματικών εργασιών της Σχολής πάρα πολύ καλά. Η δομή και το περιεχόμενο ήταν πάρα πολύ καλά. Καλά δομημένη εργασία, με τακτοποιημένες βασικές ιδέες και ερευνητικές αποδείξεις. Η ανάπτυξη ήταν πάρα πολύ καλή και το θέμα καλύφθηκε πάρα πολύ καλά.	Η εργασία είχε πολύ καλή μεθοδολογία & επαρκή στατιστική ανάλυση. Η Συζήτηση-Συμπεράσματα ήταν πολύ καλά ανεπτυγμένα. Η εργασία ακολούθησε τους κανόνες δεοντολογίας και τυχόν υποδείξεις ηθικής επιτροπής.	Η αρθρογραφία ήταν πλούσια και επίκαιρη. Ο/Η φοιτητής/τρια είχε κριτική σκέψη απέναντι στην αρθρογραφία που χρησιμοποίησε. Ο/Η φοιτητής/τρια χρησιμοποίησε κυρίως πληροφορίες από εμπειριστατωμένες έρευνες δημοσιευμένες σε διεθνή περιοδικά. Ισχυρή πιθανότητα δημοσίευσης άρθρου σε επιστημονικό περιοδικό.	Η παρουσίαση της πτυχιακής ήταν πάρα πολύ καλή. Ο/Η φοιτητής/τρια απάντησε πάρα πολύ καλά στις ερωτήσεις της Επιτροπής. Η συνεργασία με τον εισηγητή ήταν πάρα πολύ καλή.

	8-	Η μορφή της εργασίας ήταν πολύ καλή. Ο/Η φοιτητής/τρια ακολούθησε τις οδηγίες συγγραφής των διπλωματικών εργασιών της Σχολής. Η δομή και το περιεχόμενο ήταν πολύ καλά. Η ανάπτυξη ήταν πολύ καλή και το θέμα καλύφθηκε πολύ καλά. Ισχυρές αποδείξεις κριτικής σκέψης σε σχετικές θεματικές ενότητες. Καθαρά γραμμένη, με καλή διάταξη στη γραπτή παρουσίαση.	Η εργασία είχε πολύ καλή μεθοδολογία & ικανοποιητική στατιστική ανάλυση. Η Συζήτηση-Συμπεράσματα ήταν πολύ καλά ανεπτυγμένα. Η εργασία ακολούθησε τους κανόνες δεοντολογίας και τυχόν υποδείξεις ηθικής επιτροπής. Καλή αντίληψη Επιστημών της Αποκατάστασης, απόδειξη αντίληψης των θεμάτων και των θεωριών που παρουσιάστηκαν στα προηγούμενα εξάμηνα σπουδών.	Η αρθρογραφία ήταν πλούσια και επίκαιρη. Ο/Η φοιτητής/τρια είχε κριτική σκέψη απέναντι στην αρθρογραφία που χρησιμοποίησε.	Η παρουσίαση της πτυχιακής ήταν πολύ καλή. Ο/Η φοιτητής/τρια απάντησε πολύ καλά στις ερωτήσεις της Επιτροπής. Η συνεργασία με τον εισηγητή ήταν πολύ καλή.
	7-	Η μορφή της εργασίας ήταν ικανοποιητική. Ο/Η φοιτητής/τρια ακολούθησε τις οδηγίες συγγραφής των διπλωματικών εργασιών της Σχολής σχετικά καλά. Η δομή και το περιεχόμενο ήταν καλά. Ισχυρές αποδείξεις κριτικής σκέψης σε σχετικές θεματικές ενότητες. Η ανάπτυξη ήταν καλή και το θέμα καλύφθηκε καλά.	Η εργασία είχε καλή μεθοδολογία & επαρκή στατιστική ανάλυση. Η Συζήτηση-Συμπεράσματα ήταν καλά ανεπτυγμένα. Η εργασία ακολούθησε τους κανόνες δεοντολογίας της επιτροπής ηθικής της Σχολής.	Η αρθρογραφία ήταν αρκετή. Ο/Η φοιτητής/τρια είχε μετρίως κριτική σκέψη απέναντι στην αρθρογραφία που χρησιμοποίησε. Μπορεί να υπάρχουν κάποια κενά, ανακρίβειες ή προχειρότητα, ή μπορεί να είναι πολύ μεγάλη ή πολύ μικρή. Ο/Η φοιτητής/τρια χρησιμοποίησε πληροφορίες κυρίως από βιβλία ή/και άλλες λιγότερο εμπεριστατωμένες και αξιόπιστες πηγές (π.χ. ιστοσελίδες, σημειώσεις κτλ.).	Η παρουσίαση της πτυχιακής ήταν καλή. Ο/Η φοιτητής/τρια απάντησε καλά στις ερωτήσεις της Επιτροπής. Η συνεργασία με τον εισηγητή ήταν καλή.

Καλή	6-	Η μορφή της εργασίας ήταν μέτρια. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν ακολούθησε τις οδηγίες συγγραφής των διπλωματικών εργασιών της Σχολής πλήρως. Η δομή και το περιεχόμενο ήταν μέτρια. Ευκρινώς γραμμένη, με καλή διάταξη αλλά με παρουσία κενών, ανακρίβειων ή προχειρότητας στην γραπτή παρουσίαση. Δείγματα περιορισμένης αντίληψης. Η ανάπτυξη ήταν μέτρια και το θέμα καλύφθηκε εν μέρει.	Η εργασία είχε μέτρια μεθοδολογία & επαρκή στατιστική ανάλυση. Η Συζήτηση-Συμπεράσματα ήταν μέτρια ανεπτυγμένα. Η εργασία ακολούθησε τους κανόνες δεοντολογίας της επιτροπής ηθικής της Σχολής. Αποδείξεις κριτικής σκέψης σε σχετικές θεματικές ενότητες Επιστημών της Αποκατάστασης, αλλά παρόλα αυτά υπερβολικά εξαρτώμενη από ένα στενό φάσμα πηγών (τάση επανάληψης ιδεών άλλων συγγραφέων χωρίς κριτική).	Η αρθρογραφία ήταν μέτρια και όχι επίκαιρη. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν είχε κριτική σκέψη απέναντι στην αρθρογραφία που χρησιμοποίησε. Ο/Η φοιτητής/τρια χρησιμοποίησε πληροφορίες κυρίως από βιβλία ή/και άλλες λιγότερο εμπειριστατωμένες και αξιόπιστες πηγές (π.χ. ιστοσελίδες, σημειώσεις κτλ.).	Η παρουσίαση της πτυχιακής ήταν μέτρια. Ο/Η φοιτητής/τρια απάντησε μετρίως στις ερωτήσεις της Επιτροπής. Η συνεργασία με τον εισηγητή ήταν μέτρια.
Αποδεκτή	5-	Η μορφή της εργασίας ήταν φτωχή. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν ακολούθησε τις οδηγίες συγγραφής των διπλωματικών εργασιών της Σχολής πλήρως. Παρατίθενται στόχοι αλλά δεν είναι ευκρινώς καθορισμένοι. Η δομή και το περιεχόμενο ήταν ελλιπή. Ανεπαρκώς γραμμένη με μικρή συνοχή αλλά με κάποιες ενδείξεις ξεκάθαρης σκέψης Η ανάπτυξη ήταν μέτρια και το θέμα καλύφθηκε εν μέρει.	Η εργασία είχε μέτρια μεθοδολογία & μη επαρκή στατιστική ανάλυση/ Ασαφής μεθοδολογία. Η Συζήτηση-Συμπεράσματα ήταν ελλιπώς ανεπτυγμένα. Η εργασία ακολούθησε τους κανόνες δεοντολογίας της επιτροπής ηθικής της Σχολής. Χαμηλή αντίληψη Επιστημών της Αποκατάστασης.	Η αρθρογραφία ήταν περιορισμένη. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν είχε κριτική σκέψη απέναντι στην αρθρογραφία που χρησιμοποίησε.	Η παρουσίαση της πτυχιακής ήταν ελλιπής. Ο/Η φοιτητής/τρια απάντησε ελλιπώς στις ερωτήσεις της Επιτροπής. Η συνεργασία με τον εισηγητή δεν ήταν καλή.

Μη αποδεκτή	4-	Η μορφή της εργασίας ήταν κακή. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν ακολούθησε τις οδηγίες συγγραφής των διπλωματικών εργασιών της Σχολής. Η δομή και το περιεχόμενο ήταν ελλιπή. Οι στόχοι της εργασίας είναι ασαφείς ή απουσιάζουν. Η ανάπτυξη ήταν ανεπαρκής και το θέμα δεν καλύφθηκε. Ανεπαρκώς γραμμένη με μικρές ενδείξεις ξεκάθαρης σκέψης.	Η εργασία είχε ελλιπή μεθοδολογία & μη επαρκή στατιστική ανάλυση. Η Συζήτηση-Συμπεράσματα ήταν ανεπαρκώς ανεπτυγμένα. Η εργασία δεν ακολούθησε τους κανόνες δεοντολογίας της επιτροπής ηθικής της Σχολής. Χωρίς αντίληψη των Επιστημών της Αποκατάστασης. Δεν τεκμηριώνεται επίτευξη των στόχων της μελέτης.	Η αρθρογραφία ήταν ανεπαρκής. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν είχε κριτική σκέψη απέναντι στην αρθρογραφία που χρησιμοποίησε.	Η παρουσίαση της πτυχιακής ήταν ανεπαρκής. Ο/Η φοιτητής/τρια απάντησε ανεπαρκώς στις ερωτήσεις της Επιτροπής. Δεν υπήρχε συνεργασία με τον εισηγητή ήταν μέτρια.
--------------------	-----------	--	---	--	---